Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/3975

2024 6 21

PRANEŠIMAS

Gairės valstybėms narėms dėl informacijos, kurią reikia pateikti vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose ir metinėse pažangos ataskaitose

(C/2024/3975)

Reglamente (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (toliau – Reglamentas) nustatyta, kad „siekdama užtikrinti veiksmingą [to] reglamento įgyvendinimą ir tinkamą stebėseną, Komisija, paprašiusi Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonės, turėtų laiku pateikti gaires dėl informacijos, kurią valstybės narės turi pateikti savo nacionaliniuose vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose ir savo metinėse pažangos ataskaitose. Tos gairės turėtų būti skelbiamos viešai.“ Šiame pranešime pateikiamos tokios gairės. Ekonomikos ir finansų komitetas (EFK) nuomonę pateikė 2024 m. birželio 7 d. ir Komisija į ją atsižvelgė.

Šiomis gairėmis siekiama padėti valstybėms narėms taikyti Reglamentą (ES) 2024/1263. Autoritetingai aiškinti Sąjungos teisę yra kompetentingas tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

A DALIS

INFORMACIJA, KURIĄ REIKIA PATEIKTI VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIUOSE STRUKTŪRINIUOSE PLANUOSE

1. Įvadas

Šios gairės yra susijusios su Reglamento nuostatomis dėl nacionalinių vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinių struktūrinių planų (toliau – VTLP, vidutinės trukmės laikotarpio planai arba planai) turinio. Jose valstybėms narėms pateikiama planų rengimo gairių, visų pirma: kaip parengti planus, kad būtų užtikrintas tinkamas politinis įsipareigojimas ir nacionalinė atsakomybė, kartu sumažinant duomenų teikimo naštą; kokios informacijos reikia, kad Komisija galėtų įvertinti, ar fiskaliniai įsipareigojimai atitinka Reglamento reikalavimus; kokia informacija apie investicijų ir reformų įsipareigojimus turi būti pateikta, kad būtų galima pratęsti fiskalinio koregavimo planus, ir kokia informacija apie valstybių narių atsaką į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas (įskaitant pagal makroekonominio disbalanso procedūrą) ir ES bendrus prioritetus turi būti įtraukta.

Šios gairės dėl vidutinės trukmės laikotarpio planų informacijos reikalavimų turėtų būti skaitomos kartu su gairėmis dėl metinių pažangos ataskaitų. Dauguma vidutinės trukmės laikotarpio planų ir metinių pažangos ataskaitų lentelių yra panašios, tačiau apima skirtingą metų skaičių, jose pateikiami skirtingo statuso duomenys (rezultatas, įvertis, prognozė arba politikos įsipareigojimai) ir pateikiama daugiau ar mažiau išsamesnės informacijos.

Atsižvelgiant į nacionalinę atsakomybę, šiose gairėse nesiūloma griežta pavyzdinė planų struktūra. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti dėl tikslių savo planų metmenų ir išsamumo, nes jų nacionaliniai poreikiai gali skirtis, su sąlyga, kad planuose bus pateikta informacija, kurią privaloma pateikti pagal Reglamentą ir kuri aptariama šiame pranešime. Siekiant padėti valstybėms narėms rengti planus, šiose gairėse apžvelgiami elementai, kurie turi būti įtraukti ir yra būtini, kad Komisija galėtų tinkamai įvertinti Reglamento laikymąsi, taip pat pateikiami lentelių, kuriose turi būti nurodoma privaloma informacija, šablonai. Galiausiai planuose turėtų būti aiškiai pateikta informacija, kuri yra būtina, kad Taryba ir Komisija galėtų įsitikinti, ar planai atitinka Reglamente nustatytus tikslus ir reikalavimus, ir planą patvirtinti priimant Tarybos rekomendaciją, kurios įgyvendinimas bus stebimas ([1]).

([1]) Valstybės narės gali prašyti pagalbos pagal techninės paramos priemonę, kad galėtų sustiprinti gebėjimus ir kompetenciją planų rengimui svarbiose viešųjų finansų valdymo srityse. Jos galėtų būti, be kita ko, vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto sudarymo praktika, išlaidų peržiūros, skolos tvarumo analizė ir fiskalinių bei makroekonominių statistinių duomenų rengimas.

Pagrindinis vidutinės trukmės laikotarpio plano elementas yra įsipareigojimas, susijęs su grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų (toliau – grynosios išlaidos) augimo tempu. Grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus palūkanų išlaidas, diskrecines pajamų priemones, Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vienkartines bei kitas laikinąsias priemones ([2]). Planuose valstybės narės įsipareigoja užtikrinti, kad jų grynosios išlaidos nominalia verte būtų mažesnės už metinius (taigi ir bendrus ([3])) augimo tempus, kuriais užtikrinama atitiktis skolos tvarumo reikalavimams ir laikomasi apsaugos priemonių. Siekdama įvykdyti šį įsipareigojimą, vyriausybė gali rinktis išlaidų ribojimą ir (arba) diskrecinį pajamų didinimą. Vidutinės trukmės laikotarpio plane turėtų būti aptarta ekonominė ir fiskalinė strategija (pajamų ir (arba) išlaidų priemonės, investicijos, struktūrinės reformos ir pan.), kurią valstybė narė ketina įgyvendinti siekdama užtikrinti į planą įtrauktų įsipareigojimų įvykdymą. Paprastai išsamesnę informaciją apie šią strategiją valstybės narės gali pateikti dėl ankstesnių plano metų ([4]). Remiantis valstybių narių praktika, metiniuose biudžetuose bus patvirtintos arba pakeistos ir kiekybiškai įvertintos tikslios politikos priemonės, kuriomis bus užtikrinamas įsipareigojimų laikymasis.

Elementų, kurie turi būti įtraukti į planus, kontrolinis sąrašas

	Teisinis pagrindas Reglamente	Įtraukta į skirsnį	Įtraukta į lentelę
Daugiametis grynųjų išlaidų planas (įskaitant atsparumo deficitui ir skolos tvarumo apsaugos priemonių laikymąsi), taip pat ...	7, 8 straipsniai, 13 straipsnio a punktas	2.2, 2.4 skirsniai	VTLP 1a lentelė; VTLP 4 lentelė
... pagrindinės makroekonominės prielaidos ir ...	13 straipsnio a punktas	2.2, 2.3 skirsniai	VTLP 1b lentelė, VTLP 2 lentelė
... planuojamos fiskalinės struktūrinės priemonės.	13 straipsnio a punktas	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė
Komisijos perduota orientacinė trajektorija arba techninė informacija.	13 straipsnio b punktas	2.9 skirsnis	
Jeigu nacionaliniame vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane numatytas didesnės apimties grynųjų išlaidų planas nei Komisijos pateiktoje orientacinėje trajektorijoje, pateikiami patikimi ir duomenimis pagrįsti ekonominiai argumentai, kuriais paaiškinamas šis skirtumas.	13 straipsnio b punktas	2.9 skirsnis	
Investicijos ir reformos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro metu (visų pirma KŠSR) nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus.	13 straipsnio c punktas	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė; VTLP 9 lentelė
Veiksmai, kuriais atsižvelgiama į su MDP susijusias KŠSR ir į Komisijos įspėjimus / Tarybos rekomendacijas.	13 straipsnio d punktas	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė; VTLP 9 lentelė
Jau įgyvendintų investicijų ir reformų poveikis.	13 straipsnio f punktas	2.3, 2.4 skirsniai	

([2]) Žr. Reglamento 2 straipsnio 2 dalį.

([3]) Pagal Reglamento 22 straipsnio 2 dalį, Komisija sukurs kontrolės sąskaitą, kad būtų galima stebėti faktinių grynųjų išlaidų sudėtinius nuokrypius nuo Tarybos nustatyto grynųjų išlaidų plano, kai grynosios išlaidos yra didesnės arba mažesnės, kuri vėl prilyginama nuliui, Tarybai patvirtinus naują vidutinės trukmės fiskalinį struktūrinį planą.

([4]) Kai planas pateikiamas maždaug tuo pat metu, kaip ir ateinančių metų metinio biudžeto projektas, plane pateikiami skaičiai turėtų atitikti metinio biudžeto projekte nurodytus duomenis.

	Teisinis pagrindas Reglamente	Įtraukta į skirsnį	Įtraukta į lentelę
Informacija apie pagrindines makroekonomines ir biudžeto prielaidas, ...	13 straipsnio g punktas	2.2; 2.3, 2.4 skirsniai;	VTLP 1b lentelė
... numanomus ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus, ...	13 straipsnio g punktas	2.5, 2.7 skirsniai	VTLP 7 lentelė
... prognozuojamą nacionalinėmis lėšomis finansuojamų viešųjų investicijų lygį, ...	13 straipsnio g punktas	2.4 skirsnis	VTLP 4 lentelė
... viešųjų investicijų poreikius, įskaitant tuos, kurie susiję su bendrais Sąjungos prioritetais, ...	13 straipsnio g punktas	skirsnis 2.6	VTLP 10 lentelė
... konsultacijas su nacionaliniais parlamentais ir surengtas konsultacijas, ...	13 straipsnio g punktas, 11 straipsnis	2.1 skirsnis	
... nuoseklumą ir, kai tinkama, papildomumą su sanglaudos politikos fondais, taip pat atitinkamos valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu.	13 straipsnio g punktas	skirsniai 2.1; 2.6	VTLP 9 lentelė
Reformų ir investicijų įsipareigojimų, kuriais grindžiamas pratęsimas, poveikis augimo ir atsparumo potencialui, fiskaliniam tvarumui ir nacionalinėmis lėšomis finansuojamoms viešosioms investicijoms.	14 straipsnio 2 dalis, 13 straipsnio g punktas	2.6 skirsnis	
Informacija, kaip reformomis ir investicijų įsipareigojimais, kuriais grindžiamas pratęsimas, siekiama bendrų Sąjungos prioritetų ir įgyvendinamos atitinkamos KŠSR (įskaitant pateiktas pagal MDP), ir ...	14 straipsnio 2 dalis	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė
... aiškus kiekvienos iš šių reformų ir investicijų aprašymas, terminai ir, jei reikia, rodikliai.	14 straipsnio 3 dalis, 13 straipsnio e punktas	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė
Reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas pratęsimas, suderinamumas su įsipareigojimais, įtrauktais į patvirtintą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir pagal daugiametę finansinę programą sutartą partnerystės susitarimą.	14 straipsnio 4 dalis	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė
Jei planas naudojamas kaip taisomųjų veiksmų planas pagal PDP / MDP, nurodomos konkrečios politikos priemonės, kurios (turi būti) įgyvendintos, ir tų priemonių tvarkaraštis.	31 straipsnis	2.8 skirsnis	VTLP 11 lentelė
Pereinamojo laikotarpio nuostatos. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimai, į kuriuos reikia atsižvelgti	36 straipsnis	2.6 skirsnis	VTLP 8 lentelė; VTLP 9 lentelė

2. **Plano turinys**

Šiose gairėse naudojami keli susitarimai dėl planų laikotarpio. Lentelėse laikomasi susitarimo, kad T metai yra plano pateikimo metai (*plano metai*). Visada reikalingi išsamūs T – 1 metų (paskutiniai metai su rezultatų duomenimis, naudojami kaip *baziniai metai*) duomenys ([5]). T + 1 metai yra *pirmieji visi plano įgyvendinimo metai*. Taigi ketverių metų planas apima metus iki T + 4 ir jame nustatomas fiskalinis įsipareigojimas (grynųjų išlaidų planas) iki tų metų ([6]).

Nors standartinis plano planavimo laikotarpis yra ketveri metai, valstybės narės turėtų pateikti penkerių metų planus, jei tai geriau derėtų su jų teisėkūros ciklu (2 straipsnio 6 dalis). Todėl likusioje šio dokumento dalyje nuorodos į ketverių metų planus prireikus visada suprantamos taip pat kaip nuorodos į penkerių metų planus ([7]). Ketverių ar penkerių metų planavimo laikotarpis taip pat taikomas planui, kuriame numatomas ilgesnis (ir todėl laipsniškesnis) iki septynerių metų trukmės koregavimo planas, grindžiamas reformų ir investicijų įsipareigojimais.

2.1. *Politinis pritarimas, konsultacijų procesas ir papildomumas su ES fondais*

Plane pateikiama informacija apie konsultacijų procesą, surengtą prieš pateikiant planą (11 straipsnis; 13 straipsnio g punktas). Siekdamos stiprinti nacionalinę atsakomybę, valstybės narės turėtų konsultuotis su pilietine visuomene, socialiniais partneriais, regioninėmis institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinę sistemą. Prieš pateikdama planą, kiekviena valstybė narė taip pat gali prašyti nepriklausomos fiskalinės institucijos nuomonės dėl plano ([8]) ir (arba) aptarti plano projektą nacionaliniame parlamente. Pagal 36 straipsnio 1 dalies c punkte numatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas, rengdamos pirmą vidutinės trukmės laikotarpio planų rinkinį valstybės narės *gali* surengti viešas konsultacijas su socialiniais partneriais, regioninėmis institucijomis, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitais atitinkamais nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais.

Plane turėtų būti paaiškintas jo suderinamumas ir, jei taikoma, papildomumas su sanglaudos fondais ir (jo galiojimo laikotarpiu) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu (13 straipsnio g punktas). Rengiant vidutinės trukmės laikotarpio planus turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į sanglaudos politikos investicijas ir reformas, nes tai yra ilgalaikė ES biudžeto investicijų politika. Plane būtų naudinga aprašyti, kurios intervencijos sritys remiamos iš sanglaudos politikos lėšų, taip pat kaip planuojamos investicijos ir reformos padeda siekti sanglaudos tikslų. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės veikimo laikotarpiu taikant pereinamojo laikotarpio nuostatas, plane taip pat turėtų būti paaiškinta, kaip jis dera su valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir, jei taikoma, jį papildo; naujos investicijos ir reformos pagal vidutinės trukmės laikotarpio planą galėtų būti naudingai grindžiamos pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus jau įgyvendintomis investicijomis ir reformomis arba jas patobulinti.

2.2. *Fiskalinio įsipareigojimo apžvalga ir pagrindinių makroekonominių ir biudžeto kintamųjų santrauka*

Įvertinus ir patvirtinus planą, Tarybos rekomendacijoje nustatytas grynųjų išlaidų planas yra bendras veiklos rodiklis, naudojamas vykdant fiskalinę priežiūrą įgyvendinimo etape. Pagrindinis plano fiskalinis įsipareigojimas – užtikrinti, kad grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos būtų mažesnės už metinius (taigi ir bendrus) augimo tempus, kuriais užtikrinama atitiktis skolos tvarumo reikalavimams ir laikomasi apsaugos priemonių. Tai yra biudžeto suvaržymas, kuriuo grindžiama nacionalinė fiskalinė politika plano planavimo laikotarpiu. Šis įsipareigojimas nustatytas VTLP 1a lentelėje (13 straipsnio a punktas). Kai planas pateikiamas T metais (plano metais), bendri augimo tempai nustatomi pagal grynųjų išlaidų lygį T – 1 metais (baziniais metais), t. y. paskutiniais metais, kurių rezultatų

([5]) Jei planas pateikiamas metų pradžioje, tarkime, nuo T metų sausio iki kovo mėn., Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms dar nepaskelbus T – 1 metų rezultatų duomenų, tikslinga bendrus augimo tempus susieti su T – 2 metų lygiais. Tokiais atvejais šiose gairėse minimų lentelių baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

([6]) Plane turėtų būti nurodyta duomenų ir kitos informacijos, į kurią atsižvelgta rengiant makroekonomines ir biudžeto projekcijas, galutinė data ir turėtų būti naudojami naujausi paskelbti duomenys, kurie buvo žinomi tą galutinę datą.

([7]) Pagal 15 straipsnio 1 dalį, kai kuriais atvejais plano laikotarpis gali būti trumpesnis: „*Ne vėliau kaip likus 12 mėnesių iki dabartinio nacionalinio vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano galiojimo pabaigos valstybė narė gali paprašyti pateikti Komisijai peržiūrėtą nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą iki nacionalinio vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano apimamo laikotarpio pabaigos, jei yra objektyvių aplinkybių, trukdančių jį įgyvendinti. Tuo atveju peržiūrėtas nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima laikotarpį iki plano pradinio laikotarpio pabaigos.*“

([8]) Jei yra galimybė, su vidutinės trukmės laikotarpio planu Komisijai turėtų būti pateikiama nepriklausomos fiskalinės institucijos nuomonė (žr. 2.9 skirsnį).

duomenis skelbia nacionalinės statistikos institucijos ir Eurostatas. Ketverių metų plane paprastai nustatomi metiniai (taigi ir bendri) grynųjų išlaidų augimo tempai tais metais, kai planas pateikiamas (T), ir ketveriais vėlesniais metais: T + 1, T + 2, T + 3 ir T + 4 ([9]). Jei plane numatomas didesnės apimties grynųjų išlaidų planas nei Komisijos paskelbta orientacinė trajektorija, valstybė narė savo plane turėtų pateikti patikimus ir duomenimis pagrįstus ekonominius argumentus, kuriais paaiškinamas šis skirtumas (taip pat žr. 2.9 skirsnį).

Lentelę su įsipareigojimais papildo apžvalgos lentelė, kurioje apibendrinamos pagrindinių makroekonominių ir biudžeto kintamųjų projekcijos (13 straipsnio a ir g punktai). Visų pirma, VTLP 1b lentelėje kartu pateikiami pagrindiniai kintamieji, nurodyti kitose plano lentelėse (žr. toliau), kurie reikalingi norint įvertinti, ar plane siūlomas grynųjų išlaidų planas leidžia pasiekti skolos tvarumo tikslus ir laikytis apsaugos priemonių.

VTLP 1a lentelė

Fiskalinis įsipareigojimas

			T-1	T	T+1	...	T+4
	Įsipareigojimai						
1	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos	(augimo tempas)		XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2		(bendras augimo tempas)		apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota

Pastabos. Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos turėtų būti nurodomos nominalia verte.

VTLP 1b lentelė

Pagrindiniai kintamieji

			T–1	T	T+1	...	T+4
			augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
1	Potencialus BVP	VTLP 2 lentelė, 26 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	BVP defliatorius	VTLP 2 lentelė, 2 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
			% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
3	Grynasis skolinimas / skolinimasis	VTLP 4 lentelė, 31 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4	Struktūrinis balansas	VTLP 4 lentelė, 33 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Struktūrinis pirminis balansas	VTLP 4 lentelė, 34 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
6	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
7	Bendrosios skolos pokytis	VTLP 4 lentelė, 36 eilutė	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Pastabos. Pagrindiniai VTLP 1b lentelėje nurodyti kintamieji leidžia Komisijai ir Tarybai stebėti, ar plane siūlomu grynųjų išlaidų planu pasiekiami skolos tvarumo tikslai ir laikomasi apsaugos priemonių. Bendras valstybių narių fiskalinio įsipareigojimo veiklos rodiklis yra išreikštas grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimo tempais (žr. VTLP 1a lentelę).

2.3. *Makroekonominės prielaidos*

Vidutinės trukmės laikotarpio plane turėtų būti pateikta informacija apie pagrindinių makroekonominių kintamųjų projekcijas ir prielaidas, kurių reikia norint įvertinti, ar laikomasi teisinių reikalavimų dėl skolos tvarumo ir apsaugos priemonių (13 straipsnio a punktas). Tai apima *potencialaus* BVP augimo projekcijas ([10]), taip pat prielaidas dėl BVP defliatoriaus ir palūkanų normų.

Be to, plane turėtų būti pateiktas vienas pagrindinių ir tikėtinų BVP augimo (realiojo ir nominaliojo) scenarijų ir, jei įmanoma, pasirinktinai gali būti pateikta išsamesnė informacija apie BVP projekcijų sudėtį. Pagrindinis ir tikėtinas scenarijus turėtų atitikti plano prielaidas (minėta pirmiau), plane aprašytą ekonominę ir fiskalinę strategiją bei visų pirma fiskalinį koregavimą, numatytą įsipareigojime dėl grynųjų išlaidų. Pateikti išsamesnę informaciją apie numatomą BVP projekcijų sudėtį galima, tačiau neprivaloma, nes ji yra tik orientacinio pobūdžio, kadangi augimo sudėtis priklausys nuo išsamaus priemonių apibrėžimo, kurio visos detalės kai kuriais plano metais gali būti nežinomos ([11]).

([9]) Jei planas pateikiamas metų pradžioje, tarkime, nuo T metų sausio iki kovo mėn., T metai taip pat gali būti laikomi pirmaisiais fiskalinio koregavimo metais, ir tokiu atveju plane būtų nustatyti grynųjų išlaidų augimo tempai nuo T iki T + 3 metų.

([10]) Pripažindamos išskirtinį pastarojo meto ekonominių sukrėtimų ir dabartinio netikrumo poveikį potencialaus augimo įverčiams, pirmame planų rinkinyje valstybės narės gali remtis stabilesnėmis laiko eilutėmis nei tos, kurios gaunamos taikant bendrai sutartą metodiką, jei tai deramai pagrįsta ekonominiais argumentais ir bendras augimas prognozės laikotarpiu iš esmės nesikeičia (36 straipsnis).

([11]) Komisijos tarnybos techninės informacijos apie šiuos kintamuosius gali toliau prašyti ir kitų procesų kontekste, pavyzdžiui, kai rengdama prognozes Komisija vykdo techninius mainus su valstybėmis narėmis.

Makroekonominės prielaidos, įskaitant prielaidas dėl BVP augimo, infliacijos ir palūkanų normų, turėtų būti atsargios. Realiojo ir nominaliojo BVP augimas turėtų atspindėti fiskalinio koregavimo ir ekonomikos augimo sąveiką bei gamybos apimties atotrūkio mažinimą. Jei nukrypstama nuo Komisijos orientacinėje trajektorijoje naudojamų prielaidų, turėtų būti pateikti įrodymai arba svarus pagrindimas. Visų pirma, jei valstybės narės, nustatydamos savo palūkanų normų ir infliacijos prielaidas, naudoja naujesnius ar kitokius duomenis, tai turėtų būti daroma nuosekliai visų plano kintamųjų atžvilgiu.

Rengiant potencialaus augimo projekcijas neseniai įgyvendintos struktūrinės reformos turėtų būti vertinamos atsargiai. Jų poveikį gali prireikti išsamiai aptarti planuose, ypač jei potencialaus augimo projekcijos labai skiriasi nuo Komisijos orientacinėje trajektorijoje naudojamų projekcijų. Tokiu atveju reikia pateikti patikimus ir duomenimis pagrįstus šių nuokrypių įrodymus, kad būtų sustiprintas plano patikimumas.

Apskaičiuojant potencialaus BVP įverčius neturėtų būti atsižvelgiama į numatomą dar neįgyvendintų reformų ir investicijų (*įskaitant* tas, kuriomis grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas) poveikį ekonominei veiklai. Reglamente (13 straipsnyje ir 34 konstatuojamojoje dalyje) nustatyta, kad į investicijų ir reformų, *kai jos bus įgyvendintos* pagal vidutinės trukmės laikotarpio planus, poveikį bus tinkamai atsižvelgta ateityje, be kita ko, rengiant vėlesnius planus. Apskaičiuojant potencialaus BVP įverčius *neturėtų* būti atsižvelgiama į dar neįgyvendintų reformų ir investicijų poveikį. Nors potencialus BVP yra vienas svarbiausių kintamųjų nustatant esamą fiskalinę erdvę, šios dar neįgyvendintos reformos ir investicijos prisidės prie labiau laipsniško fiskalinio koregavimo, kai bus vykdomi 14 straipsnyje nustatyti kriterijai dėl koregavimo laikotarpio pratęsimo. Tačiau informaciją apie numatomą reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, poveikį reikėtų aptarti atskirai (žr. 2.6 skirsnį), suvokiant, kad patikimus reformų poveikio potencialiam augimui įverčius sunku apskaičiuoti bet kuriomis aplinkybėmis, juo labiau, kol reformos nėra visiškai tiksliai apibrėžtos (o tai paprastai įvyksta tik pasibaigus atitinkamam teisėkūros procesui).

VTLP 2 lentelė

Makroekonominis scenarijus

			T-1	T-1	T	T+1	...	T+4
	BVP	ESS kodas	mlrd. NV	augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
1	Realusis BVP	B.1*g		XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	BVP defliatorius			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Nominalusis BVP	B.1*g	XX,X	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
	Realiojo BVP sudedamosios dalys	ESS kodas	mlrd. NV	augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
4	Privataus vartojimo išlaidos	P.3		XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
5	Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	P.3		XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
6	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51		XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
7	Atsargų pokyčiai ir grynasis vertybių įsigijimas (% BVP)	P.52 + P.53		neprivaloma	neprivaloma	neprivaloma	...	neprivaloma
8	Prekių ir paslaugų eksportas	P.6		XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
9	Prekių ir paslaugų importas	P.7		XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
	Poveikis realiojo BVP augimui							
10	Galutinė vidaus paklausa			XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
11	Atsargų pokyčiai ir grynasis vertės įsigijimas	P.52 + P.53		XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
12	Prekių ir paslaugų išorės balansas	B.11		XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
	Defliatoriai ir SVKI			augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
13	Privataus vartojimo defliatorius			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
14	p. m. SKVI			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
15	Valdžios sektoriaus vartojimo defliatorius			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
16	Investicijų defliatorius			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
17	Eksporto kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
18	Importo kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
	Darbo rinka	ESS kodas	lygis	augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
19	Vidaus užimtumas (1 000 asmenų, nacionalinės sąskaitos)		XX,X	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
20	Vidutinis per metus dirbtų valandų skaičius, tenkantis vienam darbuotojui		XX,X	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
21	Realusis BVP vienam darbuotojui			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
22	Realusis BVP per darbo valandą			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
23	Atlygis darbuotojams (mlrd. NV)	D.1	XX,X	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
24	Atlygis vienam darbuotojui (= 23 / 19)		apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
				%	%	%		%
25	Nedarbo lygis (%)			XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
	BVP ir sudedamosios dalys			augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
26	Potencialus BVP			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
	Poveikis potenciliam augimui							
27	Darbas			XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
28	Kapitalas			XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
29	Bendras gamybos veiksnių našumas			XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
				% pot. BVP	% pot. BVP	% pot. BVP		% pot. BVP
30	Gamybos apimties atotrūkis			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1). „mlrd. NV“ – nacionalinė valiuta milijardais.

Vidutinės trukmės laikotarpio plane turėtų būti nurodytos išorės prielaidos, kuriomis grindžiamos makroekonominės ir biudžeto projekcijos (VTLP 3 lentelė).

VTLP 3 lentelė

Išorės prielaidos

			T-1	T	T+1	...	T+4
1	Trumpalaikė palūkanų norma	(%, metinis vidurkis)	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	Ilgalaikė palūkanų norma	(%, metinis vidurkis)	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	USD/EUR valiutos kursas	(metinis vidurkis)	XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
4	NV/EUR valiutos kursas (tik ne EZ valstybėms narėms)	(metinis vidurkis)	XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma
5	Pasaulio realusis BVP (nejskaitant ES)	(augimo tempas)	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
6	ES realusis BVP	(augimo tempas)	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
7	Pasaulio importo apimtis (nejskaitant ES)	(augimo tempas)	XX,X %	XX,X %	neprivaloma	...	neprivaloma
8	Naftos kainos	(„Brent“, USD / barelį)	XX,X	XX,X	neprivaloma	...	neprivaloma

2.4. *Biudžeto projekcijos*

Kaip minėta, pagrindinis plano fiskalinės politikos įsipareigojimas vidutinės trukmės laikotarpiu yra grynųjų išlaidų augimo tempas. Metiniai (taigi ir bendri) augimo tempai, kuriuos vyriausybė įsipareigoja išlaikyti plane, yra biudžeto apribojimas, kuriuo plano planavimo laikotarpiu grindžiama nacionalinė fiskalinė politika. Todėl grynųjų išlaidų augimo tempas bus bendras veiklos rodiklis, kuriuo remiantis bus vertinamas įgyvendinimas ir pradedami vykdymo užtikrinimo veiksmai ([12]).

Plano tekste turėtų būti aptarta plano laikotarpio ekonominė ir fiskalinė strategija, kuria grindžiamas susijęs fiskalinis koregavimas. Visų pirma, valstybės narės turėtų apibūdinti bendrą fiskalinio koregavimo sudėtį, bendrą pajamų ir išlaidų politiką, kurią jos ketina vykdyti siekdamos koregavimo, ir pateikti kuo detalesnį, kiek tai įmanoma pagal turimus duomenis pateikimo metu, orientacinį politikos priemonių rinkinį ([13]). Valstybės narės gali turėti arba neturėti galimybės nurodyti konkrečias išlaidų ir pajamų priemones, kurios užtikrins, kad grynųjų išlaidų įsipareigojimas būtų įvykdytas per plano laikotarpį. Nors plano vertinimas bus grindžiamas grynųjų išlaidų augimu ir Reglamento reikalavimų laikymusi, išsami informacija apie orientacinį politikos priemonių rinkinį padidintų plano patikimumą ir sumažintų įgyvendinimo riziką. Plano ekonominė ir fiskalinė strategija, taip pat bet kokia išsami informacija apie orientacines politikos priemones aptariama techninio dialogo su Komisija metu. Tada metiniuose biudžetuose patvirtinamas arba koreguojamas tikslus atitinkamų politikos priemonių apibrėžimas ir pateikiama jų kiekybinė išraiška.

Plane pateiktose biudžeto projekcijose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama pagrindiniams biudžeto parametrams (pavyzdžiui, nominaliajam deficitui ir skolai) ([14]). Šie parametrai turėtų atitikti biudžetinius įsipareigojimus ir pagrindines makroekonomines prielaidas (pavyzdžiui, potencialaus BVP, BVP, kainų pokyčių, palūkanų normų ir pan.). Be grynųjų išlaidų augimo tempo, deficito ir skolos, vidutinės trukmės laikotarpio plane turėtų būti pateikta informacija apie planuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas (13 straipsnio g punktas) ir palūkanų išlaidas. T – 1 ir T metų atveju VTLP 4 lentelėje ir VTLP 5 lentelėje taip pat turėtų būti nurodytas įvertintas pajamų priemonių ([15]) ir vienkartinių priemonių (tiek pajamų, tiek išlaidų dalies) poveikis biudžetui. Į VTLP 5 lentelę taip pat galima įtraukti išlaidų priemones (išskyrus vienkartines), tačiau tai nėra privaloma. Plano tekste taip pat turėtų būti gana išsamiai aprašytos vienkartinės priemonės.

Į grynąsias išlaidas neįtraukiamos nacionalinės išlaidos, susijusios su Sąjungos finansuojamų programų bendru finansavimu. Sąjungos finansuojamų programų nacionalinis bendras finansavimas yra susijęs su tais ES fondais, kurių lėšomis finansuojamos valstybių narių bendrai finansuojamos programos, kai atitinkamame reglamente, kuriuo įsteigiamas fondas, yra numatytas nacionalinio bendro finansavimo reikalavimas ir kai dėl bendro finansavimo reikalavimo susidaro valdžios sektoriaus išlaidos, registruojamos nacionalinėse sąskaitose. Pagal dabartinę (2021–2027 m.) daugiametę finansinę programą nacionalinis bendras finansavimas, kuris patenka į pirmiau pateiktą apibrėžtį ir yra susijęs su Reglamento įgyvendinimu, yra nacionalinės valdžios sektoriaus išlaidos, skirtos bendrai finansuoti programoms, įtrauktoms į aštuonis fondus, kuriems taikomas Bendrųjų nuostatų reglamentas (BNR) ([16]), taip pat į Europos žemės ūkio

([12]) Nuokrypiai nuo Tarybos rekomenduojamo grynųjų išlaidų plano bus registruojami Komisijos tvarkomoje kontrolės sąskaitoje.

([13]) Valstybės narės, prašančios taikyti apsaugos priemonės, pagal kurią neleidžiama fiskalinio koregavimo pastangų sutelkti laikotarpio pabaigoje, išimtį, (36 straipsnio 1 dalies e punktas), taip pat turėtų pateikti duomenis apie planuojamas išlaidas, finansuojamas EGADP paskolų lėšomis.

([14]) Lyginant atitinkamus duomenis svarbu nepamiršti, kad planų iki T + 4 metų nominaliojo deficito ir skolos rodiklių pobūdis skiriasi nuo Komisijos prognozių rodiklių. Į Komisijos prognozę Komisijos tarnybos įtraukia tik pakankamai tiksliai apibrėžtų priemonių, apie kurias paskelbta patikima informacija, poveikį. Planuose reikia tik kiekybiškai įvertinti fiskalinius koregavimus (o detalių pajamų ir išlaidų politikos priemonių kiekybinį įvertinimą pateikti galima, bet neprivaloma). Kitaip tariant, planuose pateikiamos biudžeto projekcijos yra grindžiamos fiskaliniu koregavimu dar prieš tiksliai apibrėžiant ir paskelbiant detalias priemones.

([15]) Iš esmės, apskaičiuojant grynųjų išlaidų augimo rodiklį, diskrecinių išlaidų priemonių duomenys nereikalingi. *Grynosios* išlaidos apskaičiuojamos remiantis visų išlaidų pokyčiais, *atėmus pajamų priemones*. Dėl šios priežasties į ataskaitos lenteles aiškiai įtraukiamos pajamų priemonės. Tačiau tai nereiškia, kad pagal naująją sistemą pirmenybė teikiama koregavimui, atliekamam pajamų arba išlaidų atžvilgiu. Tą paprasčiausiai lemia grynųjų išlaidų apibrėžimas (t. y. išlaidos, *atėmus* diskrecines pajamų priemones).

([16]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

fondą kaimo plėtrai ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę. Tai nedaro poveikio būsimų daugiamečių finansinių programų struktūrai. Šie dešimt fondų kartu lemia makroekonominiu požiūriu svarbias valdžios sektoriaus patiriamas nacionalines bendro finansavimo išlaidas. Nacionalinis bendras finansavimas, kurį teikia privatusis sektorius, nėra aktualus vertinant į grynųjų išlaidų rodiklį neįtraukiamas išlaidas. Taikant Reglamentą aktualus nacionalinio bendro finansavimo lygis (t. y. sumos, kurios turi būti išskaičiuotos iš agreguotų grynųjų išlaidų) turėtų būti pagrįstas Eurostato patvirtintais rezultatų duomenimis ir apsiriboti nacionalinio bendro finansavimo įsipareigojimais, nustatytais atitinkamuose valstybių narių ir ES institucijų susitarimuose. Teikiami duomenys apie nacionalinį bendrą finansavimą T – 1 metais, kurie nurodomi VTLP 4 lentelėje, turėtų atitikti Eurostatui pateiktas ir jo patvirtintas sumas ([17]).

VTLP 4 lentelė

Biudžeto projekcijos

			T-1	T-1	T	T+1	...	T+4
	Pajamos	ESS kodas	mlrd. NV	% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
1	Gamybos ir importo mokesčiai	D.2	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
2	Einamieji pajamų, turto ir pan. mokesčiai	D.5	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
3	Socialinės įmokos	D.61	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
4	Kitos einamosios pajamos	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
5	Kapitalo mokesčiai	D.91	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
6	Kitos kapitalo pajamos	D.92+D.99	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
7	Visos pajamos (= 1+2+3+4+5+6)	TR	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota		...	
8	Iš jų: pervedimai iš ES (**sukauptos pajamos, ne grynieji pinigai**)	D.7EU+D.9EU	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
9	Visos pajamos, išskyrus pervedimus iš ES (= 7-8)		apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota		...	
10	p. m. Pajamų priemonės (prieaugis, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
11	p. m. Vienkartinės pajamos, įtrauktos į projekcijas (lygiai, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
	Išlaidos	ESS kodas	mlrd. NV	% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
12	Atlygis darbuotojams	D.1	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
13	Tarpinis vartojimas	P.2	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
14	Palūkanų išlaidos	D.41	XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
15	Socialinės išmokos, išskyrus socialinius pervedimus natūra	D.62	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
16	Socialiniai pervedimai natūra per rinkos gamintojus	D.632	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
17	Subsidijos	D.3	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
18	Kitos einamosios išlaidos	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
19	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
20	Iš jų: nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
21	Kapitalo pervedimai	D.9	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
22	Kitos kapitalo sąnaudos	P.52+P.53+NP	XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
23	Visos išlaidos (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota		...	
24	Iš jų: pervedimai iš ES finansuojamos išlaidos (= 8)	D.7EU+D.9EU	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota		...	
25	Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos (23-24)		apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota			
26	p. m. Sąjungos finansuojamų programų nacionalinis bendras finansavimas		XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
27	p. m. Bedarbio pašalpų ciklinė komponentė		XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
28	p. m. Vienkartinės išlaidos, įtrauktos į projekcijas (lygiai, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X %	XX,X %		...	
29	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos (prieš pajamų priemones) (= 25-26-27-28-14)		apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota		...	
	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos				augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
30	Grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas	VTLP 1a lentelė, 1 eilutė			pakartota	pakartota	...	pakartota
	Balansai	ESS kodas	mlrd. NV	% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
31	Grynasis skolinimas / skolinimasis (= 7-23)	B.9	XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
32	Pirminis balansas (= 31-14)	B.9-D.41p	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
	Koregavimas pagal ciklą			% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
33	Struktūrinis balansas			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
34	Struktūrinis pirminis balansas			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
	Skola		mlrd. NV	% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
35	Bendroji skola		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
36	Bendrosios skolos pokytis		XX,X	XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
37	Poveikis bendrosios skolos pokyčiui							
38	Pirminis balansas (= minus 32)			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
39	Sniego kamuolio efektas			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
40	Palūkanų išlaidos (= 14)			pakartota	pakartota	pakartota	...	pakartota
41	Augimas			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
42	Infliacija			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
43	Atsargų ir srautų koregavimas (= 36-38-39)			apskaičiuota	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
				%	%	%		%
44	p. m. Numanoma skolos palūkanų norma (= 14 / SKOLA(t-1))			XX,X %	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1). 30 eilutę „grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas“ galima apskaičiuoti pagal šią formulę: $e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t \,/\, GDP_t) - (REV_t \,/\, GDP_t)}{(NE_{t-1} \,/\, GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1$, kur e_t

([17]) Eurostatas ir statistikos bendruomenė, glaudžiai bendradarbiaudami su nacionalinėmis biudžeto valdymo institucijomis, sukurs sistemą, pagal kurią valstybės narės teiks statistinius duomenis apie Sąjungos finansuojamų programų nacionalinį bendrą finansavimą, kurie yra būtini reglamentui įgyvendinti ir kurių šio pranešimo paskelbimo metu Eurostatas dar nerenka. Iš pradžių, kol bus sukurta tokių duomenų rinkimo ir teikimo sistema, valstybės narės gali remtis įverčiais.

yra grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas (VTLP 4 lentelė, 30 eilutė) *t* metais, NE_t / GDP_t ir NE_{t-1} / GDP_{t-1} yra grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos (prieš pajamų priemones), išreikštos kaip BVP dalis atitinkamai *t* ir *t – 1* metais (VTLP 4 lentelė, 29 eilutė), REV_t/ GDP_t yra pajamų priemonės, išreikštos kaip BVP dalis *t* metais (VTLP 4 lentelė, 10 eilutė), ir g_t yra nominaliojo BVP augimo tempas *t* metais (VTLP 2 lentelė, 3 eilutė).

VTLP 5 lentelė

Numatomas diskrecinių pajamų priemonių poveikis

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vienkartinė	Išl. / paj.	Subsektorius		T-1	T	T+1	...	T+4
					ESS kodas	% BVP	% BVP	% BVP		% BVP
1	1 priemonė	Taip	Išlaidos	neprivaloma	Kodas	XX,X %	XX,X %		...	
...	...	...	...	...	...	...	...		...	
X	Priemonė X	Ne	Pajamos	neprivaloma	Kodas	XX,X %	XX,X %		...	
Z	IŠ VISO					apskaičiuota	apskaičiuota		...	

Pastaba. Išskyrus ES finansuojamas priemones. Priemonės turėtų būti nurodomos pagal prieaugį. Vienkartinės priemonės turėtų būti visada įrašomos kaip turinčios +/– X poveikį pirmaisiais poveikio biudžetui metais ir –/+ X kitais metais, t. y. bendras poveikis pajamų arba išlaidų lygiui per dvejus metus iš eilės yra nulis. Tiek išlaidų, tiek pajamų padidėjimas (sumažėjimas) turėtų būti nurodomas su teigiamu (neigiamu) ženklu. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

Valstybės narės taip pat raginamos pasirinktinai nurodyti pajamų ir išlaidų priemones, kurių jos ketina imtis pagal savo orientacinę ekonominę ir fiskalinę strategiją, ir pateikti jas lentelėje (VTLP 6 lentelė). Jei yra galimybė, valstybės narės taip pat gali pateikti kiekybinį numatomo fiskalinio poveikio įvertinimą; šis kiekybinis įvertinimas vėliau bus patvirtintas arba patikslintas metiniuose biudžetuose.

VTLP 6 lentelė

Orientacinės pajamų ir išlaidų priemonės, numatytos plane

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Poveikis pajamoms arba išlaidoms	Numatoma įgyvendinimo data
1	1 priemonė	neprivaloma	20XX X ketv.
...	...	....	...
X	Priemonė X	neprivaloma	20XX X ketv.

2.5. *Skolos projekcijos*

Vertindama planus, Komisija turėtų išnagrinėti, ar *visų valstybių narių* grynųjų išlaidų įsipareigojimas atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir apsaugos priemones, arba ar jais užtikrinama, kad vidutinės trukmės laikotarpiu skola ir deficitas išliktų apdairaus lygio (16 straipsnis). Šiomis aplinkybėmis (ir pagal 13 straipsnį) planuose reikėtų nurodyti skolos ir deficito projekcijas ir esmines pagrindines makroekonomines prielaidas iki dešimties metų po koregavimo laikotarpio pabaigos; (T + 14 ketverių metų planų atveju; iki T + 17 pratęsimo atveju) (VTLP 7a lentelė).

VTLP 7a lentelė

Skolos ir nominaliojo balanso projekcijos ir esminės pagrindinės prielaidos (*pagal planuojamą fiskalinę kryptį*)

Visoms valstybėms narėms

				T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
2	Valdžios sektoriaus balansas	VTLP 4 lentelė, 31 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
3	Struktūrinis pirminis balansas	VTLP 4 lentelė, 34 eilutė	(pot. BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
4	Ciklinė komponentė		(pot. BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Vienkartinės priemonės		(BVP %)	apskaičiuota	...	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
6	Palūkanų išlaidos	VTLP 4 lentelė, 14 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
7	Ilgalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 1 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
8	Trumpalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 2 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
9	Numanoma vidutinė palūkanų norma	VTLP 4 lentelė, 44 eilutė	(%)	pakartota	...	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
10	Atsargų ir srautų koregavimas	VTLP 4 lentelė, 43 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
11	Potencialus BVP	VTLP 2 lentelė, 26 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
12	Realusis BVP	VTLP 2 lentelė, 1 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
13	BVP defliatorius	VTLP 2 lentelė, 2 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
14	Nominalusis BVP	VTLP 2 lentelė, 3 eilutė	(augimo tempas)	apskaičiuota	...	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

***Valstybių narių, kurioms Komisija parengė orientacinę trajektoriją,* planuose taip pat turėtų būti pateikta jautrumo analizė, įrodanti, kad prognozuojama skola *tikėtina* mažės arba išliks apdairaus lygio.** Ši jautrumo analizė turėtų būti grindžiama bendra metodika (t. y. standartiniu apibrėžiamojo pobūdžio testavimu nepalankiausiomis sąlygomis ir tikimybių analize – 10 straipsnis) (VTLP 7b lentelė) ([18]).

VTLP 7b lentelė

Skolos projekcijos ir pagrindiniai kintamieji nepalankiausiomis sąlygomis, apibrėžiamojo pobūdžio scenarijai ir tikimybių modeliavimas

Tik valstybėms narėms, kurioms Komisija parengia orientacinę trajektoriją

	Finansiškai nepalankių sąlygų scenarijus			T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
2	Ilgalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 1 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
3	Trumpalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 2 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
	Mažesnio SPB scenarijus			**T-1**	**...**	**T+4**	**T+5**	**...**	**T+14/17**
4	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
5	Struktūrinis pirminis balansas	VTLP 4 lentelė, 34 eilutė	(pot. BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
	Nepalankus „r-g“ scenarijus			**T-1**	**...**	**T+4**	**T+5**	**...**	**T+14/17**
6	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
7	Ilgalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 1 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
8	Trumpalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 2 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
9	Realusis BVP	VTLP 2 lentelė, 1 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
10	Potencialus BVP	VTLP 2 lentelė, 26 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
	Tikimybinis modeliavimas								
11	Tikimybė, kad skola bus mažesnė už jos vertę T+4/7		(%)	XX,X %					

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

Jei plane pateikiami didesni grynųjų išlaidų augimo tempai nei orientacinėje trajektorijoje ar techninėje informacijoje arba jei pagrindinės prielaidos yra palankesnės nei bendros prielaidos ([19]), valstybės narės turėtų pateikti išsamesnį pagrindinių makroekonominių prielaidų aprašymą. Ši papildoma informacija reikalinga tam, kad Komisija galėtų patikrinti, ar patikimais ir duomenimis pagrįstais ekonominiais argumentais galima paaiškinti skirtumą, palyginti su orientacine trajektorija (13 straipsnis) arba apskritai su vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozių sistema (25 konstatuojamoji dalis), ir galėtų tinkamai išnagrinėti, ar laikomasi reikalavimų (16 straipsnis). Tai apima i) informaciją apie atskaitos scenarijų, kai fiskalinė politika nesikeičia, kuriuo grindžiamas planas (VTLP 7c lentelė), t. y. atskaitos trajektoriją be koregavimo, konkrečiau – pastovų struktūrinį pirminį balansą, atėmus

([18]) Projekcijas ir prielaidas, kuriomis grindžiamos orientacinės trajektorijos, Komisija pateikia kartu su orientacinėmis trajektorijomis.

([19]) Pagal 9 straipsnio 1 dalies a ir b punktus, Komisija, teikdama išankstines gaires, savo pagrindines prielaidas perduoda *visoms valstybėms narėms*

senėjimo išlaidų pokyčius nuo pirmųjų visų plano įgyvendinimo metų ([20]), taip pat ii) informaciją apie pagrindines prielaidas, susijusias su skolos grąžinimo terminų struktūra, išpirkimo norma ir naujos skolos emisijos terminais (VTLP 7d lentelė) ([21]). Ši papildoma informacija reikalinga tam, kad valstybių narių projekcijas būtų galima atkartoti ir Komisija galėtų įvertinti, ar laikomasi 15 straipsnyje nustatytų reikalavimų ir ar skirtumai, palyginti su orientacinėmis trajektorijomis, arba nuokrypiai nuo bendrų prielaidų yra pagrįsti.

VTLP 7c lentelė.

Skolos ir nominaliojo balanso projekcijos ir pagrindinės prielaidos (*pagal atskaitos scenarijų, kai fiskalinė politika nesikeičia*)

Tik valstybėms narėms, kurių grynųjų išlaidų planas yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje, techninėje informacijoje arba tais atvejais, kai pagrindinės prielaidos yra palankesnės nei bendros prielaidos.

				T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
2	Valdžios sektoriaus balansas	VTLP 4 lentelė, 31 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Struktūrinis pirminis balansas	VTLP 4 lentelė, 34 eilutė	(pot. BVP %)	pakartota	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4	Ciklinė komponentė		(pot. BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Palūkanų išlaidos	VTLP 4 lentelė, 14 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
6	Ilgalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 1 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
7	Trumpalaikė palūkanų norma	VTLP 3 lentelė, 2 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
8	Numanoma vidutinė palūkanų norma	VTLP 4 lentelė, 44 eilutė	(%)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
9	Potencialus BVP	VTLP 2 lentelė, 26 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
10	Realusis BVP	VTLP 2 lentelė, 1 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
11	BVP defliatorius	VTLP 2 lentelė, 2 eilutė	(augimo tempas)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
12	Nominalusis BVP	VTLP 2 lentelė, 3 eilutė	(augimo tempas)	apskaičiuota	...	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota
13	Fiskalinis daugiklis		(%)	XX,X % *(turėtų būti pastovus)*					

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

VTLP 7d lentelė

Skolos projekcijos ir papildomos prielaidos (*pagal prognozuojamą fiskalinę kryptį*)

Tik valstybėms narėms, kurių grynųjų išlaidų planas yra didesnis nei orientacinėje trajektorijoje, techninėje informacijoje arba tais atvejais, kai pagrindinės prielaidos yra palankesnės nei bendros prielaidos.

				T-1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Bendroji skola	VTLP 4 lentelė, 35 eilutė	(BVP %)	pakartota	...	pakartota	XX,X %	...	XX,X %
2	Perkelta ilgalaikė skola		(BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
3	Perkelta trumpalaikė skola		(BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
4	Nauja ilgalaikė skola		(BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %
5	Nauja trumpalaikė skola		(BVP %)	XX,X %	...	XX,X %	XX,X %	...	XX,X %

Pastaba. Jei planas pateikiamas prieš Eurostatui ir nacionalinėms statistikos institucijoms paskelbiant T – 1 metų rezultatų duomenis, baziniai metai turėtų būti T – 2 (vietoje T – 1).

([20]) Žr. 2 skirsnio pradžioje nurodytą susitarimą.
([21]) Šios projekcijos ir prielaidos įtrauktos į Komisijos teikiamas apskaičiavimo lenteles.

2.6. *Informacija apie reformas ir investicijas*

Visų valstybių narių planuose turėtų būti pateikta informacija apie ateinančių metų pagrindines reformas ir investicijas (13 straipsnis). Plane turėtų būti paaiškinta, kaip bus užtikrintas investicijų ir reformų, kuriomis atsižvelgiama į aktualias ([22]) šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas atitinkamai valstybei narei (įskaitant, kai taikoma, pagal makroekonominio disbalanso procedūrą pateiktas rekomendacijas), investicijų ir reformų, susijusių su bendrais Sąjungos prioritetais ([23]), ir, kai taikoma, Komisijos įspėjimus arba Tarybos rekomendacijas SESV 121 straipsnio 4 dalį. Tai, pavyzdžiui, priemonės socialinėje, sveikatos, švietimo ir mokymo, pensijų ir darbo rinkos srityse, produktų rinkos reformos, mokesčių reformos, moksliniai tyrimai ir plėtra, skatinimo politika arba didelės investicijos į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ([24]), visų pirma tos, kurias valstybės narės yra numačiusios savo nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose (NEKSVP) ir nacionaliniuose skaitmeninio dešimtmečio strateginiuose veiksmų planuose. Plane turėtų būti aptarta, kaip šiomis reformomis ir investicijomis įgyvendinamos atitinkamos konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos ir siekiama atitinkamų bendrų Sąjungos prioritetų. Papildomai plane turėtų būti aprašomi viešųjų investicijų poreikiai, įskaitant tuos, kurie susiję su bendrais Sąjungos prioritetais (13 straipsnio g punktas). Valstybės narės taip pat raginamos konkrečioje plano dalyje aptarti reformų ir investicijų poveikį ekonominei veiklai, atsparumui ir tvarumui ([25]).

Jei taikoma, į planą turėtų būti įtraukta papildoma išsami informacija apie pagrindines reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įskaitant fiskalines struktūrines priemones (13 straipsnis) ([26]). Šios priemonės gali papildyti reformas ir investicijas, pateikiamas pagal 13 straipsnį, arba sudaryti jų pogrupį. Jos taip pat turėtų atitikti 14 straipsnyje nurodytus konkrečius papildomus pratęsimo kriterijus. Pavyzdžiui, galima įtraukti sveikatos, pensijų, darbo rinkos ir įgūdžių priemones, konkurenciją skatinančias reformas, mokesčių perkėlimą arba priemones, kuriomis gerinamas mokestinių prievolių vykdymas, mokslinius tyrimus ir plėtrą, žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos skatinimo politiką arba investicijas. Plano tekstas turi apimti toliau nurodytus elementus, kad būtų įrodyta atitiktis 14 straipsniui:

i. įvertinti poveikį, kurį reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas prašymas pratęsti laikotarpį, daro a) atitinkamos valstybės narės ekonomikos augimo ir atsparumo potencialo tvariam didinimui, remiantis patikimomis ir atsargiomis prielaidomis; b) fiskalinio tvarumo palaikymui, vidutinės trukmės laikotarpiu struktūriškai gerinant viešųjų finansų būklę, pavyzdžiui, mažinant viešųjų išlaidų ir BVP santykį arba didinant viešųjų pajamų ir BVP santykį, ir c) užtikrinimui, kad planuojamas bendras nacionalinėmis lėšomis finansuojamų viešųjų investicijų lygis per visą vidutinės trukmės plano galiojimo laikotarpį būtų ne žemesnis už vidutinės trukmės lygį iki to plano galiojimo laikotarpio, atsižvelgiant į šaliai būdingų iššūkių įvairovę ir mastą, prireikus įtraukiant duomenis ir projekcijas ([27]);

ii. paaiškinti, kaip planuojamos reformos ir investicijos padės siekti bendrų Sąjungos prioritetų ir įgyvendinti konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas (įskaitant, jei taikoma, rekomendacijas, pateiktas pagal makroekonominio disbalanso procedūrą);

iii. pateikti informaciją apie kiekvienos priemonės pagrindinį tikslą, pagrindinius veiksmus, kurių reikėtų imtis tikslui pasiekti, susijusius terminus ir, jei reikia, rodiklius ar kitus elementus, kurie gali padėti įvertinti įgyvendinimą;

([22]) Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos turėtų būti laikomos aktualiomis tol, kol valstybė narė jų dar nėra visiškai arba iš esmės įgyvendinusi, kaip tai suprantama pagal Europos semestro priežiūros procedūrą.

([23]) Pagal Reglamento 13 straipsnio c punktą, plane turėtų būti paaiškinta, kaip bus siekiama šių bendrų Sąjungos prioritetų: i) sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant derėjimą su Europos klimato teisės aktu; ii) socialinio ir ekonominio atsparumo, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį; iii) energetinio saugumo ir, iv) kai būtina, gynybos pajėgumų stiprinimo.

([24]) Visoms šioms priemonėms valstybės narės gali prašyti pagalbos rengiant ir įgyvendinant techninę paramos priemonę.

([25]) Informacija apie tai, kaip reformų ir investicijų poveikis turėtų būti įtrauktas arba neįtrauktas į potencialaus BVP projekcijas, pateikiama 2.3 ir 2.4 skirsniuose.

([26]) Kiekvienas reformų ir investicijų įsipareigojimas, kuriuo grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, turėtų atitikti 14 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, ir, be kita ko, būti orientuotas į laikotarpio pradžią, įvykdytinas per nustatytą laiką bei patikrinamas.

([27]) Vidutinės trukmės investicijų lygio bazinio laikotarpio trukmė turėtų būti paskutiniai ketveri metai prieš vidutinės trukmės laikotarpio plano pradžią, nebent plane, remiantis pagrįstais argumentais, būtų nurodytas kitoks laikotarpis. Todėl plano tekste turėtų būti nurodytas šis skaičius.

iv. paaiškinti, kaip reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, dera su įsipareigojimais, įtrauktais į programas pagal partnerystės susitarimus, sutartus pagal daugiametę finansinę programą ([28]).

Informacija apie atitinkamas reformas ir investicijas turėtų būti pateikiama vienoje iš dviejų lentelių. Informaciją apie reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas pagal 14 straipsnį, reikėtų pateikti VTLP 8 lentelėje. Visos kitos reformos ir investicijos, pateiktos laikantis 13 straipsnio, turėtų būti nurodytos VTLP 9 lentelėje ([29]). VTLP 8 lentelėje ir VTLP 9 lentelėje turėtų būti specialus stulpelis, kuriame būtų nurodoma, ar reforma arba investicija remiama pagal partnerystės susitarimus.

Plane turėtų būti aprašyti veiksmai, kurių valstybė narė imasi siekdama įgyvendinti jai skirtas rekomendacijas, pateiktas pagal makroekonominio disbalanso procedūrą (13 straipsnio d punktas). Jei taikoma, plane turėtų būti aiškiai ir kompleksiškai aprašyti veiksmai, kurių valstybė narė imasi arba planuoja imtis disbalansui ar perviršiniam disbalansui mažinti, ir ta informacija turi būti lengvai atpažįstama.

Plane turėtų būti pateikta informacija apie planuojamų ir į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktų reformų ir investicijų sąsajas. Siekiant užtikrinti nuoseklumą ir papildomumą su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, plane turėtų būti paaiškinti planuojamų ir į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktų reformų ir investicijų ryšiai.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP) veikimo laikotarpiu pratęsiant koregavimo laikotarpį, tam tikromis sąlygomis atsižvelgiama į įsipareigojimus, įtrauktus į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus (36 straipsnio 1 dalies d punktas). Visų pirma, plane taip pat turėtų būti paaiškinta, kaip reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, dera su įsipareigojimais, įtrauktais į patvirtintą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (14 straipsnio 4 dalis). Vidutinės trukmės laikotarpio planai taip pat gali būti proga dar labiau sustiprinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytus reformų ir investicijų įsipareigojimus. EGADP veikimo laikotarpiu VTLP 8 lentelėje ir VTLP 9 lentelėje turėtų būti papildomai nurodoma informacija, ar reforma arba investicija yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (specialiame stulpelyje „Partnerystės susitarimai“).

VTLP 8 lentelė

Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas

		EGADP / PS	Pagrindiniai etapai	KŠSR	Bendri prioritetai	Pagrindinis tikslas	Įgyvendinimo data	Tikslo rodiklis (-iai)
1	A investicija / reforma	„XX“	1 etapas ... Z etapas	KŠSR X.X; X MDP rekomendacija	„XX“	„XX“	20XX X ketv. ... 20XX X ketv.	„XX“ ... „XX“
...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	X investicija / reforma	„XX“	1 etapas ... Z etapas	X.X KŠSR	„XX“	„XX“	20XX X ketv. ... 20XX X ketv.	„XX“ ... „XX“

Pastaba. Stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti nurodyta „EGADP“, jei reforma / investicija taip pat yra valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dalis; „PS“, jei reforma / investicija remiama pagal valstybės narės partnerystės susitarimą, o kitu atveju stulpelis paliekamas tuščias. Reformų ir investicijų, vykdomų pagal EGADP, atveju stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti papildomai pateikiama nuoroda į atitinkamame Tarybos įgyvendinimo sprendime nurodytas priemones.

([28]) Šiose gairėse nuoroda į partnerystės susitarimus apima *programas* pagal partnerystės susitarimus, nes jose pateikiama išsamesnė ir atnaujinta reformų ir investicijų apžvalga.

([29]) Siekiant išvengti dvigubo duomenų teikimo, reformos ir investicijos, nurodytos VTLP 8 lentelėje, neturėtų būti įtraukiamos į VTLP 9 lentelę.

VTLP 9 lentelė

Kitos reformos ir investicijos

		EGADP / PS	KŠSR	Bendri prioritetai
1	A investicija / reforma	„XX“	KŠSR X.X; X MDP rekomendacija	„XX“
...	...	...	...	...
X	X investicija / reforma	„XX“	X.X KŠSR	„XX“

Pastaba. Stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti nurodyta „EGADP“, jei reforma / investicija taip pat yra valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dalis; „PS“, jei reforma / investicija remiama pagal valstybės narės partnerystės susitarimą, o kitu atveju stulpelis paliekamas tuščias. Reformų ir investicijų, vykdomų pagal EGADP, atveju stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti papildomai pateikiama nuoroda į atitinkamame Tarybos įgyvendinimo sprendime nurodytas priemones.

Be to, vidutinės trukmės laikotarpio plane turėtų būti pateikta informacija apie investicijų poreikius, susijusius su bendrais Sąjungos prioritetais (13 straipsnio g punkto v papunktis) (VTLP 10 lentelė). Tinkamu laiku turės būti labiau išplėtota investicijų poreikių pagal kiekvieną iš bendrų prioritetų nustatymo ir kiekybinio įvertinimo metodika.

VTLP 10 lentelė

Investicijų poreikiai

	Bendri prioritetai	Investicijų poreikių aprašymas
1	Sąžininga žalioji ir skaitmeninė pertvarka, įskaitant derėjimą su Europos klimato teisės aktu	„XX“
2	Socialinis ir ekonominis atsparumas, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį	„XX“
3	Energetinis saugumas	„XX“
4	Kai būtina, gynybos pajėgumų stiprinimas	„XX“

2.7. *Informacija apie numanomus ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus*

Į planą turėtų būti įtraukta informacija apie numanomus ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus, galinčius turėti didelį poveikį valstybės biudžetui (13 straipsnio g punktas). Tai visų pirma galėtų apimti informaciją apie valstybės garantijas, neveiksnias paskolas ir įsipareigojimus, atsirandančius dėl valstybinių įmonių veiklos, įskaitant jų mastą, ir, kiek įmanoma, informaciją apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus, susijusius su nelaimėmis, klimatu ir gamta. Atsižvelgiant į galimų atvejų įvairovę, šiose gairėse nesiūloma šiam tikslui naudoti standartinės lentelės.

2.8. *Duomenų teikimas perviršinio disbalanso procedūros atveju*

Valstybė narė, dėl kurios pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 7 straipsnio 2 dalį pradėta perviršinio disbalanso procedūra, pateikia patikslintą planą, kuris bus ir taisomųjų veiksmų planas (31 straipsnis) ([30]). Tame plane turėtų būti nustatytos konkrečios politikos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti perviršinį disbalansą remiantis Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiamas tų priemonių tvarkaraštis. Tokiu atveju į planą turėtų būti įtraukta papildoma lentelė (VTLP 11 lentelė), kurioje nurodomos konkrečios politikos priemonės, skirtos perviršiniam disbalansui mažinti, ir tų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštis, kaip reikalaujama pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011. Kai vidutinės trukmės laikotarpio planas kartu yra ir taisomųjų veiksmų planas, labai svarbu, kad jame būtų aiškiai nurodyta, kuriomis plano priemonėmis mažinamas perviršinis disbalansas, ir kaip, valstybės narės nuomone, planas atitinka Tarybos rekomendaciją pagal perviršinio disbalanso procedūrą (Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 7 straipsnio 2 dalis).

([30]) Vėlesniame etape gali prireikti tolesnių gairių dėl tokių taisomųjų veiksmų planų reikalavimų.

VTLP 11 lentelė

Reformos ir investicijos perviršiniam disbalansui mažinti (taisomųjų veiksmų planas)

		Politikos veiksmų terminai
1	A investicija / reforma	„XX“
...	...	...
X	X investicija / reforma	„XX“

2.9. *Priedai, kurie turi būti pridedami prie vidutinės trukmės laikotarpio planų*

Jei taikoma, plano priede turėtų būti pateikta Komisijos perduota orientacinė trajektorija arba techninė informacija (13 straipsnio b punktas). Kaip nurodyta pirmiau, jei plane numatomas didesnės apimties grynųjų išlaidų planas nei Komisijos paskelbta orientacinė trajektorija, valstybė narė savo plane turėtų pateikti patikimus ir duomenimis pagrįstus ekonominius argumentus, kuriais paaiškinamas šis skirtumas.

Jei įmanoma, į planą taip pat turėtų būti įtrauktas priedas, kuriame pateikiama nacionalinių nepriklausomų fiskalinių institucijų (NFI) nuomonė dėl makroekonominių projekcijų ir prielaidų, kuriomis grindžiamas grynųjų išlaidų planas (11 straipsnio 2 dalis). Valstybės narės gali paprašyti atitinkamos NFI pateikti šią nuomonę, suteikdamos NFI pakankamai laiko tai padaryti. Nuo 2032 m. gegužės 1 d. atitinkama NFI turėtų teikti tokią nuomonę, jei turi pakankamai pajėgumų.

B DALIS

INFORMACIJA, KURIĄ REIKIA PATEIKTI METINĖSE PAŽANGOS ATASKAITOSE

3. **Įvadas**

Metinės pažangos ataskaitos (MPA) yra labai svarbūs dokumentai, skirti Tarybos rekomendacijų, kuriomis patvirtinami vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, įgyvendinimo stebėsenai. Jose turėtų būti pateikiami rezultatų duomenys ir aprašomi įgyvendinimo veiksmai, kurių buvo imtasi arba kurių imamasi. MPA turėtų būti pateikiama informacija apie grynąsias išlaidas ir apie tai, ar buvo laikomasi Tarybos rekomendacijoje nustatyto grynųjų išlaidų plano, apie reformų ir investicijų, kurias Taryba įvardijo kaip pagrindžiančias koregavimo laikotarpio pratęsimą, įgyvendinimą, taip pat apie platesnio masto reformų ir investicijų įgyvendinimą bei valstybių narių politikos iniciatyvas ([31]). Jose taip pat pateikiama atnaujinta informacija apie priemones, kurios buvo įtrauktos į metinius biudžetus, pavyzdžiui, išsami informacija apie diskrecines pajamų priemones ir numatomą jų poveikį biudžetui. Be to, MPA pateikiamos atnaujintos kai kurios makroekonominės prognozės. MPA lentelės kiek įmanoma suderintos su vidutinės trukmės laikotarpio planų lentelėmis.

MPA neperžiūrimi vidutinės trukmės laikotarpio planuose numatyti pagrindiniai politikos įsipareigojimai. Pagrindinius politikos įsipareigojimus tvirtina Taryba ir jie konkrečiai nurodomi Tarybos rekomendacijoje. Nors MPA iš esmės yra retrospektyviniai *administraciniai* ir *faktiniai* dokumentai, valstybės narės jomis taip pat gali naudotis skelbdamos naujas atitinkamas politikos iniciatyvas, visų pirma struktūrinių reformų ir investicijų srityje.

MPA labai svariai prisidedama prie kelių procesų per Europos ekonominės politikos koordinavimo semestrą. Tęsiant nacionalinių reformų programų praktiką, MPA turėtų būti pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas ir mažinant makroekonominį disbalansą, pažangą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį (įskaitant 2030 m. nacionalinius užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo tikslus), darnaus vystymosi tikslus ir pažangą įgyvendinant kitus bendrus ES prioritetus ([32]). Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės veikimo laikotarpiu MPA taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie pažangą, padarytą įgyvendinant bet kurias į vidutinės trukmės laikotarpio planus įtrauktas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformas ir investicijas (žr. 4.6 skirsnį).

([31]) Euro zonos valstybėms narėms Komisijos nuomonės dėl biudžeto planų projektų (Reglamento (ES) Nr. 473/2013 7 straipsnis) taip pat padės stebėti, kaip įgyvendinamos Tarybos rekomendacijos, kuriomis patvirtinami vidutinės trukmės laikotarpio planai.

([32]) Valstybės narės taip pat raginamos teikti informaciją apie pažangą, padarytą įgyvendinant žaliojo biudžeto sudarymo praktiką.

Atsižvelgiant į nacionalinę atsakomybę, šiose gairėse nesiūloma griežta pavyzdinė MPA struktūra. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti dėl tikslių savo MPA metmenų ir išsamumo (valstybių narių nacionaliniai poreikiai gali skirtis), su sąlyga, kad MPA bus pateikta pagal Reglamentą privaloma informacija. Siekiant padėti valstybėms narėms rengti MPA, šiose gairėse apžvelgiami elementai, kurie turi būti įtraukti ir yra būtini, kad Komisija galėtų tinkamai įvertinti, kaip laikomasi Reglamento, taip pat pateikiami lentelių, kuriose turi būti nurodoma privaloma informacija, šablonai.

4. **Informacija, kurią reikia pateikti metinėse pažangos ataskaitose**

MPA turėtų būti pateikiami rezultatų duomenys ir aprašomi įgyvendinimo veiksmai, kurių buvo imtasi arba kurių imamasi. Iš esmės MPA daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama praėjusiems metams, apimant laikotarpį nuo ankstesnės MPA arba nuo vidutinės trukmės laikotarpio plano pateikimo ([33]). Kartu, atsižvelgiant į duomenų ir kitos informacijos tikslinimo galimybę, MPA lentelės turėtų apimti visą laikotarpį nuo vidutinės trukmės laikotarpio plano pateikimo. Atitinkamai šioje gairių dalyje laikomasi susitarimo, kad lentelėse T metai yra MPA pateikimo metai (*MPA metai*). Įgyvendinimo metų skaičius, kuris pateikiamas MPA lentelėse, nurodomas T – X, o „T – X“ reiškia *Tarybos rekomendacijoje naudojamus bazinius metus* ([34]). Pavyzdžiui, jei vidutinės trukmės laikotarpio planas pateikiamas 2024 m. rudenį, ateinančių metų MPA visada bus pateikiami duomenys nuo 2023 m.

MPA turėtų būti pateikiama informacija apie Tarybos rekomendacijoje nustatyto grynųjų išlaidų plano įgyvendinimo pažangą (4.2 skirsnis). Joje taip pat turėtų būti pateikiama išsamesnė informacija apie makroekonominius ir išorės pokyčius (4.3 skirsnis), taip pat biudžeto pokyčius (4.4 skirsnis).

Be to, MPA turėtų būti pateikiama informacija apie politikos priemonių, kuriomis siekiama įgyvendinti KŠSR, bendrus Sąjungos prioritetus, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, ir darnaus vystymosi tikslus, įgyvendinimą. Visų pirma joje turėtų būti pateikiama informacija apie reformų ir investicijų įsipareigojimų, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas, vykdymą, jei taikoma, ir visų kitų vidutinės trukmės laikotarpio plane numatytų reformų ir investicijų, kuriomis padedama įgyvendinti bendrus Sąjungos prioritetus ir KŠSR, vykdymą (4.6 skirsnis). Išsamiuose prieduose turėtų būti pateikiama išsamesnė informacija apie politikos priemonių, kuriomis siekiama įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus ir bendrus Sąjungos prioritetus, įgyvendinimą, taip pat apie politikos priemones siekiant darnaus vystymosi tikslų (4.8 skirsnis).

Kai tinkama, MPA taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie tai, kaip valstybė narė reagavo į rekomendacijas ir sprendimus, priimtus pagal kitus procesus, **laikantis taikomų reikalavimų.** Praktikoje tai reiškia, kad įvairūs informacijos teikimo srautai integruojami viename dokumente (MPA), kai tik terminai pakankamai dera. Tokia informacija, be kita ko, gali būti susijusi su tuo, kaip valstybė narė atsižvelgia į rekomendacijas ar sprendimus pagal perviršinio deficito procedūrą ([35]), rekomendacijas pagal makroekonominio disbalanso procedūrą arba Komisijos įspėjimus ar Tarybos rekomendacijas pagal SESV 121 straipsnio 4 dalį. Jei taikoma perviršinio deficito procedūra, MPA turėtų būti paaiškinta, kaip standartinėse lentelėse nurodyti biudžeto pokyčiai yra susiję su koregavimo planu pagal perviršinio deficito procedūrą. Jei taikoma perviršinio disbalanso procedūra, į MPA turėtų būti įtraukta papildoma lentelė, kuri yra taisomųjų veiksmų plano pažangos ataskaita (žr. 4.7 skirsnį).

4.1. *Konsultacijų procesas*

Kai taikoma, MPA turėtų būti pateikiama informacija apie diskusijas dėl pažangos ataskaitų, surengtų su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais (21 straipsnio 5 dalis). MPA turėtų būti pateikiama informacija tuo atveju, kai valstybė narė paprašė nepriklausomos fiskalinės institucijos pateikti vertinimą, ar MPA pateikti biudžeto rezultatų duomenys atitinka grynųjų išlaidų planą (23 straipsnis). Be to, kai taikoma, MPA turėtų būti pateikiama informacija apie pagrindinių institucinių dalyvių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų (nacionalinio parlamento, regioninių / vietos institucijų, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės suinteresuotųjų subjektų) dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant reformas ir investicijas.

([33]) Pirmosiose metinėse pažangos ataskaitose, kurios turi būti pateiktos iki 2025 m. balandžio 30 d., valstybės narės raginamos pranešti apie politikos įgyvendinimą nuo 2023 m. nacionalinių reformų programų pradžios, įskaitant 2024 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų laikymąsi.

([34]) Tarybos rekomendacijoje baziniai metai yra paskutiniai metai, kurių rezultatų duomenys yra žinomi rengiant rekomendaciją.

([35]) Pavyzdžiui, jei jau yra parengta ataskaita dėl veiksmingų priemonių pagal perviršinio deficito procedūrą, ją būtų naudinga įtraukti į MPA.

4.2. *Informacija apie grynųjų išlaidų plano laikymąsi*

MPA turėtų būti pateikiama informacija apie Tarybos rekomendacijoje nustatyto grynųjų išlaidų plano įgyvendinimo pažangą. MPA 1a lentelėje primenama ši rekomendacija, taip pat pateikiami praėjusių metų rezultatų duomenys ir einamųjų bei vėlesnių metų projekcijos. MPA 1a lentelėje pateikiama pagrindinė informacija, leidžianti įvertinti, ar laikomasi Tarybos rekomendacijoje nustatyto grynųjų išlaidų plano. MPA turėtų būti kiekybiškai įvertintas ir paaiškintas bet koks grynųjų išlaidų padidėjimas (faktinis arba numatytas projekcijose) ([36]), neatitinkantis Tarybos rekomendacijoje nustatyto grynųjų išlaidų plano. Duomenis apie grynąsias išlaidas MPA 1a lentelėje papildo apžvalgos lentelė, kurioje apibendrinami pagrindinių biudžeto kintamųjų rezultatai ir prognozės (MPA 1b lentelė). Šioje lentelėje visų pirma kartu nurodomi pagrindiniai kintamieji, kurie pateikti MPA 4 lentelė. MPA duomenys, visų pirma nurodyti MPA 1a lentelėje, įtraukiami į kontrolės sąskaitą, kurią Komisija sukuria ir tvarko, kad galėtų stebėti faktinių grynųjų išlaidų sudėtinius nuokrypius nuo Tarybos nustatyto grynųjų išlaidų plano, kai grynosios išlaidos yra mažesnės, (22 straipsnio 2 dalis). Komisija reguliariai (ne rečiau kaip kartą per metus) viešai skelbia kiekvienos valstybės narės kontrolės sąskaitą.

MPA 1a lentelė

Bendras veiklos rodiklis vykdant fiskalinę priežiūrą

			Tarybos rekomendacija			Rezultatas / projekcija		
			T-X	...	T	T-X	...	T
			augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas		augimo tempas
1	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos	(metinis)	XX,X %	...	XX,X %	apskaičiuota	...	apskaičiuota
2		(bendras)	XX,X %	...	XX,X %	apskaičiuota	...	apskaičiuota

MPA 1b lentelė

Pagrindiniai kintamieji

			Rezultatas / projekcija		
			T-X	...	T
			% BVP		% BVP
1	Grynasis skolinimas / skolinimasis	MPA 4 lentelė, 31 eilutė	XX,X %	...	XX,X %
2	Struktūrinis balansas	MPA 4 lentelė, 33 eilutė	XX,X %	...	XX,X %
3	Struktūrinis pirminis balansas	MPA 4 lentelė, 34 eilutė	XX,X %	...	XX,X %
4	Bendroji skola	MPA 4 lentelė, 35 eilutė	XX,X %	...	XX,X %
5	Bendrosios skolos pokytis	MPA 4 lentelė, 36 eilutė	XX,X %	...	XX,X %

Pastaba. Pagrindiniai MPA 1b lentelėje nurodyti kintamieji nėra pagrindinis vidutinės trukmės laikotarpio plano elementas. Bendras veiklos rodiklis, naudojamas vykdant fiskalinę priežiūrą yra išreikštas grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimo tempais (žr. MPA 1a lentelę).

4.3. *Makroekonominiai pokyčiai*

MPA turėtų būti pateikiama informacija apie makroekonominius ir išorės pokyčius plano įgyvendinimo metu. Lentelėse turėtų būti pateikiami duomenys iki T metų, o T + 1 metų projekcijas pateikti galima, bet neprivaloma. Lentelėse apie makroekonominius pokyčius ir išorės pokyčius turėtų būti pateikiamos naujausios turimos prognozės ([37]).

([36]) T ir T + 1 projekcijų duomenys MPA 1 lentelėje nėra normatyviniai. Tai turėtų būti prognozės, kuriose atsižvelgiama į politikos kryptis, apie kurias patikimai ir pakankamai išsamiai paskelbta MPA pateikimo momentu.

([37]) Turėtų būti nurodyta prognozės galutinė data.

MPA 2 lentelė

Makroekonominiai pokyčiai

			T-X	T-X	...	T	T+1
	BVP	ESS kodas	mlrd. NV	augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas
1	Realusis BVP	B.1*g		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
2	BVP defliatorius			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
3	Nominalusis BVP	B.1*g	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Realiojo BVP sudedamosios dalys		mlrd. NV	augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas
4	Privataus vartojimo išlaidos	P.3		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
5	Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos	P.3		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
6	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
7	Atsargų pokyčiai ir grynasis vertybių įsigijimas (% BVP)	P.52 + P.53		neprivaloma	...	neprivaloma	neprivaloma
8	Prekių ir paslaugų eksportas	P.6		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
9	Prekių ir paslaugų importas	P.7		XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Poveikis realiojo BVP augimui						
10	Galutinė vidaus paklausa			XX,X	...	XX,X	neprivaloma
11	Atsargų pokyčiai ir grynasis vertės įsigijimas	P.52 + P.53		XX,X	...	XX,X	neprivaloma
12	Prekių ir paslaugų išorės balansas	B.11		XX,X	...	XX,X	neprivaloma
	Defliatoriai ir SVKI			augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas
13	Privataus vartojimo defliatorius			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
14	p. m. SKVI			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
15	Valdžios sektoriaus vartojimo defliatorius			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
16	Investicijų defliatorius			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
17	Eksporto kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
18	Importo kainų defliatorius (prekės ir paslaugos)			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Darbo rinka		lygis	augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas	augimo tempas
19	Vidaus užimtumas (1 000 asmenų, nacionalinės sąskaitos)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
20	Vidutinis per metus dirbtų valandų skaičius, tenkantis vienam darbuotojui		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
21	Realusis BVP vienam darbuotojui			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
22	Realusis BVP per darbo valandą			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
23	Atlygis darbuotojams (mlrd. NV)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
24	Atlygis vienam darbuotojui (= 23 / 19)		apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
				%		%	%
25	Nedarbo lygis (%)			XX,X %		XX,X %	neprivaloma
	BVP ir sudedamosios dalys			augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas
26	Potencialus BVP			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Poveikis potencialiam augimui						
27	Darbas			XX,X	...	XX,X	neprivaloma
28	Kapitalas			XX,X	...	XX,X	neprivaloma
29	Bendras gamybos veiksnių našumas			XX,X	...	XX,X	neprivaloma
				% pot. BVP		% pot. BVP	% pot. BVP
30	Gamybos apimties atotrūkis (% pot. BVP)			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma

MPA 3 lentelė

Išorės pokyčiai

			T-X	...	T	T+1
1	Trumpalaikė palūkanų norma	(%, metinis vidurkis)	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
2	Ilgalaikė palūkanų norma	(%, metinis vidurkis)	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
3	USD/EUR valiutos kursas	(metinis vidurkis)	XX,X	...	XX,X	neprivaloma
4	NV/EUR valiutos kursas (tik ne EZ valstybėms narėms)	(metinis vidurkis)	XX,X	...	XX,X	neprivaloma
5	Pasaulio realusis BVP (neįskaitant ES)	(augimo tempas)	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
6	ES realusis BVP	(augimo tempas)	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
7	Pasaulio importo apimtis (neįskaitant ES)	(augimo tempas)	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
8	Naftos kainos	(„Brent“, USD / bar.)	XX,X	...	XX,X	neprivaloma

4.4. *Biudžeto pokyčiai*

Tarybos rekomendacijoje nustatytas grynųjų išlaidų planas yra bendras veiklos rodiklis, naudojamas vykdant fiskalinę priežiūrą įgyvendinimo etape. Rekomenduojami metiniai (taigi ir bendri) tempai yra biudžeto apribojimas, kuriuo plano planavimo laikotarpiu grindžiama nacionalinė fiskalinė politika. Todėl grynųjų išlaidų augimas yra bendras veiklos rodiklis vertinant, ar yra nuokrypis, ir pradedant vykdymo užtikrinimo veiksmus. MPA būtų galima pateikti informaciją apie visus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kuriuos reikėjo įvykdyti, taip pat apie bet kokius naujus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kurie laikomi svarbiais, įskaitant susijusius su klimatu ir gamta.

Į MPA turėtų būti įtrauktos biudžeto projekcijos T ir, pasirinktinai, T + 1 laikotarpiui. T ir T + 1 duomenys nėra normatyviniai – tai yra ne politikos tikslai, o prognozės, kuriose atsižvelgiama į politikos kryptis, apie kurias patikimai ir pakankamai išsamiai paskelbta pateikiant MPA. Šie T ir T + 1 duomenys gali padėti iš anksto nustatyti nuokrypius nuo Tarybos nustatyto grynųjų išlaidų plano.

MPA turėtų būti pateikiama informacija apie diskrecines pajamų priemones ir vienkartines priemones, kuriomis buvo prisidėta prie biudžeto rezultatų ir projekcijų. Informaciją apie išlaidų priemones pateikti galima, bet neprivaloma. Kitaip nei vidutinės trukmės laikotarpio planų atveju, pateikiama informacija apie diskrecines pajamų priemones ir vienkartines priemones turi būti išsami laikotarpiui iki T metų (MPA 5 lentelė), nes tokia informacija yra būtina grynosioms išlaidoms ir atitinkamiems augimo tempams apskaičiuoti. Be to, kad būtų galima tiksliai apskaičiuoti

bendrus nuokrypius kontrolės sąskaitoje, išsamią informaciją apie naujausią padėtį valstybės narės turėtų pateikti keliose MPA. Tai visų pirma reiškia, kad valstybės narės taip pat turėtų pateikti patikslintus politikos priemonių poveikio įverčius, kurie anksčiau buvo nurodyti jų biudžeto planų projektuose (euro zonos valstybių narių atveju) arba ankstesnėse MPA. Taip pat galima pateikti informaciją apie išlaidų priemones (išskyrus vienkartines), tačiau tai nėra privaloma, nes tokia informacija nėra būtina grynosioms išlaidoms apskaičiuoti. Priemonės, kurių numatomas poveikis biudžetui viršija 0,1 % BVP, turėtų būti išsamiai aprašytos, o priemonės, kurių poveikis biudžetui nesiekia šios ribos, turi būti įvardytos ir turi būti nurodytas jų bendras poveikis biudžetui. Be to, reikėtų nurodyti ir paaiškinti visas į MPA įtrauktas vienkartines priemones (tiek pajamų, tiek išlaidų). Taip pat reikėtų tinkamai apibūdinti pagrindines prielaidas, naudotas kiekvienos priemonės poveikiui biudžetui įvertinti (pvz., elastingumą arba mokesčio bazės raidą). Informacija apie kiekvieną priemonę, turinčią papildomą poveikį T metų sąskaitoms, turėtų būti pateikiama T − 1 metų rudenį, kai rengiamas biudžetas, ir prireikus patikslinta T metų pavasarį ir T metų rudenį biudžeto vykdymo metu bei T + 1 metų pavasarį. Po duomenų pateikimo T + 1 pavasarį, Komisijos tarnybos laikys, kad diskrecinių pajamų priemonių (ir vienkartinių priemonių), turinčių įtakos T metams, vertinimas yra stabilus, nebent bus konkrečių priežasčių, dėl kurių jį reikėtų dar kartą peržiūrėti (taip gali atsitikti, pvz., jei bus reikšmingai peržiūrėti kelių metų nacionalinių sąskaitų duomenys).

Atkreipiame dėmesį, kad išlaidų ir pajamų priemonės vertinamos skirtingai. Kaip nurodyta pirmiau, pagal ekonomikos valdymo sistemą pajamų priemonėms neteikiama pirmenybė prieš išlaidų priemones ir atvirkščiai. Tačiau, nors su išlaidomis susijusių politikos priemonių (išlaidų didinimo ar mažinimo arba biudžeto asignavimų perkėlimo iš vienų išlaidų kategorijų į kitas) rezultatai galiausiai atsispindi keliuose išlaidų kintamuosiuose, kuriuos rengia nacionalinės statistikos institucijos ir Eurostatas, diskrecinės pajamų priemonės turi būti vertinamos *ex ante*, kai yra rengiami nacionaliniai biudžetai (ir euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektai), jų įgyvendinimo metu ir *ex post*. MPA taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui ir bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus (MPA 4 lentelė) ([38]).

([38]) Sąjungos finansuojamų programų nacionalinio bendro finansavimo apibrėžtis pateikta 2.4. skirsnyje.

MPA 4 lentelė

Biudžeto pokyčiai

			T-X	T-X	...	T	T+1
	Pajamos	ESS kodas	mlrd. NV	% BVP		% BVP	% BVP
1	Gamybos ir importo mokesčiai	D.2	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
2	Einamieji pajamų, turto ir pan. mokesčiai	D.5	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
3	Socialinės įmokos	D.61	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
4	Kitos einamosios pajamos	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
5	Kapitalo mokesčiai	D.91	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
6	Kitos kapitalo pajamos	D.92+D.99	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
7	Visos pajamos (= 1+2+3+4+5+6)	TR	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
8	Iš jų: pervedimai iš ES (**sukauptos pajamos, ne grynieji pinigai**)	D.7EU+D.9EU	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
9	Visos pajamos, išskyrus pervedimus iš ES (= 7-8)		apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
10	p. m. Pajamų priemonės (prieaugis, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
11	p. m. Vienkartinės pajamos, įtrauktos į projekcijas (lygiai, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Išlaidos		mlrd. NV	% BVP		% BVP	% BVP
12	Atlygis darbuotojams	D.1	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
13	Tarpinis vartojimas	P.2	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
14	Palūkanų išlaidos	D.41	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
15	Socialinės išmokos, išskyrus socialinius pervedimus natūra	D.62	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
16	Socialiniai pervedimai natūra per rinkos gamintojus	D.632	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
17	Subsidijos	D.3	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
18	Kitos einamosios išlaidos	D.29 + (D.4-D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
19	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	P.51	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
20	Iš jų: nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
21	Kapitalo pervedimai	D.9	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
22	Kitos kapitalo sąnaudos	P.52+P.53+NP	XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
23	Visos išlaidos (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
24	Iš jų: išlaidos, finansuojamos pervedimais iš ES (= 8)	D.7EU+D.9EU	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
25	Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos (23-24)		apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
26	p. m. Sąjungos finansuojamų programų nacionalinis bendras finansavimas		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
27	p. m. Bedarbio pašalpų ciklinė komponentė		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
28	p. m. Vienkartinės išlaidos, įtrauktos į projekcijas (lygiai, išskyrus ES finansuojamas priemones)		XX,X	XX,X	...	XX,X	neprivaloma
29	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos (prieš pajamų priemones) (= 25-26-27-28-14)		apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
	Grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos			augimo tempas		augimo tempas	augimo tempas
30	Grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas	MPA 1a lentelė, 1 eilutė		apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
	Balansai		mlrd. NV	% BVP		% BVP	% BVP
31	Grynasis skolinimas / skolinimasis (= 7-23)	B.9	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
32	Pirminis balansas (= 31-14)	B.9-D.41p	apskaičiuota	apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
	Koregavimas pagal ciklą			% BVP		% BVP	% BVP
33	Struktūrinis balansas			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
34	Struktūrinis pirminis balansas			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
	Skola		mlrd. NV	% BVP		% BVP	% BVP
35	Bendroji skola		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
36	Bendrosios skolos pokytis		XX,X	XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma
37	Poveikis bendrosios skolos pokyčiui						
38	Pirminis balansas (= minus 32)			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
39	Sniego kamuolio efektas			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
40	Palūkanų išlaidos (= 14)			pakartota	...	pakartota	neprivaloma
41	Augimas			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
42	Infliacija			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
43	Atsargų ir srautų koregavimas (= 36-38-39)			apskaičiuota	...	apskaičiuota	neprivaloma
				%		%	%
44	p. m. Numanoma skolos palūkanų norma (= 14 / SKOLA(t-1))			XX,X %	...	XX,X %	neprivaloma

Pastabos. 30 eilutę „grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas“ galima apskaičiuoti pagal šią formulę: $e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t / GDP_t) - (REV_t / GDP_t)}{(NE_{t-1} / GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1$, kur e_t yra grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas (MPA 4 lentelė, 30 eilutė) t metais, NE_t / GDP_t ir NE_{t-1} / GDP_{t-1} yra grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos (prieš pajamų priemones), išreikštos kaip BVP dalis atitinkamai t ir $t - 1$ metais (MPA 4 lentelė, 29 eilutė), REV_t / GDP_t yra pajamų priemonės, išreikštos kaip BVP dalis t metais (MPA 4 lentelė, 10 eilutė), ir g_t yra nominaliojo BVP augimo tempas t metais (MPA 2 lentelė, 3 eilutė).

MPA 5 lentelė

Numatomas diskrecinių išlaidų ir pajamų priemonių poveikis

	Priemonės pavadinimas / aprašymas	Vienkartinė	Išl. / paj.	Subsektorius	T-X		...	T
					ESS kodas	% BVP		% BVP
1	1 priemonė	Taip	Išlaidos	neprivaloma	Kodas	XX,X %	...	XX,X %
...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	Priemonė X	Ne	Pajamos	neprivaloma	Kodas	XX,X %	...	XX,X %
Z	IŠ VISO					apskaičiuota	...	apskaičiuota

Pastaba. Išskyrus ES finansuojamas priemones. Priemonės turėtų būti nurodomos pagal prieaugį. Vienkartinės priemonės turėtų būti visada įrašomos kaip turinčios +/– X poveikį pirmaisiais poveikio biudžetui metais ir –/+ X kitais metais, t. y. bendras poveikis pajamų arba išlaidų lygiui per dvejus metus iš eilės turi būti nulis. Tiek išlaidų, tiek pajamų padidėjimas (sumažėjimas) turėtų būti nurodomas su teigiamu (neigiamu) ženklu.

4.5. *EGADP dotacijos ir paskolos*

EGADP veikimo laikotarpiu MPA turėtų būti ir toliau pateikiama informacija apie išlaidas ir kitas sąnaudas, finansuojamas EGADP dotacijų ir paskolų lėšomis.

MPA 6 lentelė

EGADP dotacijos

		2020	...	2026
	EGAD dotacijų pajamos	% BVP		% BVP
1	Į pajamų projekcijas įtrauktos EGAD dotacijos	XX,X %	...	XX,X %
2	ES EGAD dotacijų piniginės išmokos	XX,X %	...	XX,X %
	EGAD dotacijomis finansuojamos išlaidos			
3	Visos einamosios išlaidos	XX,X %	...	XX,X %
4	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	XX,X %	...	XX,X %
5	Kapitalo pervedimai	XX,X %	...	XX,X %
6	Visos kapitalo sąnaudos (4 + 5)	apskaičiuota	...	apskaičiuota
	EGAD dotacijomis finansuojamos kitos išlaidos			
7	Mokestinių pajamų sumažinimas	XX,X %	...	XX,X %
8	Poveikį pajamoms turinčios kitos išlaidos	XX,X %	...	XX,X %
9	Finansiniai sandoriai	XX,X %	...	XX,X %

MPA 7 lentelė

EGADP paskolos

		2020	...	2026
	EGAD paskolų pajamos	% BVP		% BVP
1	Į pajamų projekcijas įtrauktos EGAD paskolos	XX,X %	...	XX,X %
2	ES EGAD paskolų piniginės išmokos	XX,X %	...	XX,X %
	EGAD paskolomis finansuojamos išlaidos			
3	Visos einamosios išlaidos	XX,X %	...	XX,X %
4	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas	XX,X %	...	XX,X %
5	Kapitalo pervedimai	XX,X %	...	XX,X %
6	Visos kapitalo sąnaudos (4 + 5)	apskaičiuota	...	apskaičiuota
	EGAD paskolomis finansuojamos kitos išlaidos			
7	Mokestinių pajamų sumažinimas	XX,X %	...	XX,X %
8	Poveikį pajamoms turinčios kitos išlaidos	XX,X %	...	XX,X %
9	Finansiniai sandoriai	XX,X %	...	XX,X %

4.6. *Informacija apie reformas ir investicijas*

Šalių, kurių koregavimo laikotarpis pratęstas iki septynerių metų, MPA turėtų būti konkrečiai nurodomas reformų ir investicijų įsipareigojimų, kuriais grindžiamas pratęsimas, įgyvendinimas, kaip nurodyta Tarybos rekomendacijoje. Valstybė narė turi tinkamai vykdyti reformų ir investicijų įsipareigojimus, kuriais grindžiamas pratęsimas, priešingu atveju Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, gali rekomenduoti patikslintą grynųjų išlaidų planą, kuriam taikomas trumpesnis koregavimo laikotarpis (20 straipsnis). MPA 8 lentelėje valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie kiekvieno įgyvendinimo etapo įgyvendinimo būklę (įgyvendinama laiku, vėluojama, baigta arba nebaigta). Kiekvieno užbaigto etapo atveju MPA tekste turėtų būti paaiškinta, kodėl valstybė narė mano, kad šis etapas yra užbaigtas (atsižvelgiant į jo rodiklius ir tikslą). Kiekvieno dar nebaigto etapo atveju MPA tekste turėtų būti paaiškinta dabartinė padėtis, palyginti su Tarybos rekomendacijoje nustatytais terminais. Apie bet kokį vėlavimą reikia pranešti pateikiant išsamius paaiškinimus, be kita ko, informaciją apie tai, ar yra objektyvių aplinkybių, trukdančių įgyvendinti iki Tarybos rekomendacijoje numatyto termino. Analogiškai, jei kuri nors reforma ar investicija buvo pakoreguota, palyginti su iš pradžių sutartu planu, taip pat jei ją įgyvendinus buvo atsitraukta, ji buvo atšaukta ar nebaigta, MPA turėtų būti pateikti išsamūs paaiškinimai ([39]). Komisija įvertins pateiktus paaiškinimus ir gali paprašyti papildomų paaiškinimų ir (arba) imtis tolesnių veiksmų.

([39]) Kilus abejonių, valstybės narės raginamos prieš pateikiant pažangos ataskaitą ją aptarti su Komisija techniniu lygmeniu.

MPA 8 lentelė

Pažanga vykdant reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas

		EGADP / PS	KŠSR	Bendri prioritetai	Pagrindinis tikslas	Pagrindiniai etapai	Numatoma įgyvendinimo data	Rodiklis (-iai)	Įgyvendinimo būklės etapas
1	A investicija / reforma	„XX“	KŠSR X.X; X MDP rekomendacija	„XX“	„XX“	1 etapas ... Z etapas	20XX X ketv. ... 20XX X ketv.	„XX“ ... „XX“	Baigta ... Vėluojama
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	X investicija / reforma	„XX“	X.X KŠSR	„XX“	„XX“	1 etapas ... Z etapas	20XX X ketv. ... 20XX X ketv.	„XX“ ... „XX“	Baigta .... Įgyvendinama

Pastabos. Stulpeliuose turėtų būti pakartota Tarybos rekomendacijoje pateikta informacija, išskyrus stulpelį „įgyvendinimo būklės etapas“. Stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti nurodyta „EGADP“, jei reforma / investicija remiama pagal valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, „PS“, jei reforma / investicija taip pat yra valstybės narės partnerystės susitarimo dalis, o kitu atveju stulpelis paliekamas tuščias. Reformų ir investicijų, vykdomų pagal EGADP, atveju stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti papildomai pateikiama nuoroda į atitinkamame Tarybos įgyvendinimo sprendime nurodytas priemones. Kiekvieno etapo „planuojama įgyvendinimo data“ turėtų atitikti „planuojamą įgyvendinimo datą“, nurodytą Tarybos rekomendacijoje, kuria patvirtinamas vidutinės trukmės laikotarpio planas. Pagal FENIX teikiamų duomenų kategorijas kiekvieno etapo stulpelyje „įgyvendinimo būklės etapas“ turėtų būti nurodyta, ar etapas „įgyvendinamas“ (etapas bus baigtas iki planuojamos įgyvendinimo datos), „vėluoja“ (etapas bus baigtas vėliau nei planuojama įgyvendinimo data, nors ji duomenų teikimo metu dar nebuvo praėjusi), „baigtas“ (etapas užbaigtas) arba „nebaigtas“ (planuojama įgyvendinimo data duomenų teikimo metu jau buvo praėjusi, tačiau įgyvendinti etapą vėluojama arba jis negali būti / nebus baigtas).

MPA turėtų būti pateikiama informacija apie kitų į vidutinės trukmės laikotarpio planą įtrauktų reformų ir investicijų įgyvendinimą. Į MPA turėtų būti įtraukta MPA 9 lentelė, kuri apima vidutinės trukmės laikotarpio planuose išvardytas reformas ir investicijas, kuriomis siekiama prisidėti prie bendrų Sąjungos prioritetų ir KŠSR įgyvendinimo ([40]). Kadangi vidutinės trukmės laikotarpio plane aprašomi atitinkamos valstybės narės veiksmai, kuriais siekiama sumažinti disbalansą pagal makroekonominio disbalanso procedūrą įgyvendinant atitinkamas KŠSR, MPA taip pat turėtų būti pateikiama informacija apie pažangą, padarytą mažinant šį disbalansą ([41]). Duomenys apie visas priemones, susijusias su KŠSR, taip pat turėtų būti toliau teikiami per „CeSaR“ sąsają ([42]). Siekiant skaidrumo, prie MPA reikėtų pridėti KŠSR įgyvendinimo apibendrinamąją ataskaitą, kuri sukuriama naudojantis „CeSaR“ sąsaja (žr. šių gairių priedo I lentelę). Tekste daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms priemonėms, kurios yra naujos politikos priemonės, pradėtos vykdyti po naujausios MPA pateikimo, vengiant kartoti pokyčius, apie kuriuos jau pranešta anksčiau. Visų pirma, kai investicijos ar reformos nauja būklė pažymima kaip „baigta“, „vėluojama“ arba „nebaigta“ MPA 9 lentelėje, į MPA tekstą reikėtų įtraukti *glaustą* atskirą būklės pasikeitimo paaiškinimą. Kita atitinkama informacija turi būti pateikiama tekste tik tiek, kiek ji dar nenurodyta „CeSaR“ duomenų bazėje. Vėlavimo, koregavimo ar nebaigimo atveju MPA tekste taip pat turėtų būti paaiškinta, kaip valstybė narė vis tiek ketina siekti tikslų, kuriems skirtos reformos ir investicijos.

([40]) Jeigu valstybei narei pratęstas fiskalinio koregavimo laikotarpis, MPA 9 lentelėje nurodomos reformos ir investicijos, išskyrus tas, kuriomis grindžiamas pratęsimas ir kurios išvardytos Tarybos rekomendacijoje, patvirtinančioje vidutinės trukmės laikotarpio planą, jos nurodomos MPA 8 lentelėje.

([41]) Esant perviršiniam disbalansui, žr. kitą skirsnį.

([42]) „CeSaR“ sąsają galima pasiekti https://webgate.ec.europa.eu/csr. EGADP veikimo laikotarpiu teikiant duomenis „CeSaR“ daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms KŠSR, kurių neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai.

MPA 9 lentelė

Reformų ir investicijų pažanga

		EGADP / PS	KŠSR	Bendri prioritetai	Įgyvendinimo būklė
1	A investicija / reforma	„XX“	X.X KŠSR; X MDP rekomendacija	„XX“	Baigta
...	...	...	...	...	...
X	X investicija / reforma	„XX“	X.X KŠSR	„XX“	Vėluojama

Pastabos. Stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti nurodyta „EGADP“, jei reforma / investicija taip pat yra valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dalis, „PS“, jei reforma / investicija remiama pagal valstybės narės partnerystės susitarimą, o kitu atveju stulpelis paliekamas tuščias. Reformų ir investicijų, vykdomų pagal EGADP, atveju stulpelyje „EGADP / PS“ turėtų būti papildomai pateikiama nuoroda į atitinkamame Tarybos įgyvendinimo sprendime nurodytas priemones. Pagal FENIX teikiamų duomenų kategorijas stulpelyje „įgyvendinimo būklė“ turėtų būti nurodyta, ar investicija arba reforma yra „įgyvendinama“ (reforma / investicija bus baigta įgyvendinti pagal planą), „vėluoja“ (reforma / investicija bus baigta įgyvendinti vėliau, nei planuojama, nors planuojama užbaigimo data duomenų teikimo metu dar nebuvo praėjusi), „baigta“ (reforma / investicija baigta įgyvendinti) arba „nebaigta“ (planuojama užbaigimo data duomenų teikimo metu jau buvo praėjusi, tačiau įgyvendinti reformą / investiciją vėluojama arba ji negali būti / nebus baigta įgyvendinti), o valstybės narės pasirenka tą kategoriją, kuri, jų nuomone, labiausiai atitinka esamą padėtį.

EGADP įgyvendinimo laikotarpiu MPA taip pat turi būti pateikiama informacija apie visų į vidutinės trukmės laikotarpio planus įtrauktų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformų ir investicijų įgyvendinimą (36 straipsnis) ([43]). Šių reformų ir investicijų įsipareigojimų stebėsena bet kuriuo atveju ir toliau bus vykdoma pagal EGADP. Išsamesnė informacija apie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformų ir investicijų įgyvendinimą, nei nurodoma MPA 8 lentelėje ir MPA 9 lentelėje, turėtų būti teikiama per FENIX sąsają, teikiant mokėjimo prašymus ir pusmečio ataskaitas pagal EGADP reglamento 27 straipsnį. Valstybės narės raginamos MPA priede pateikti iš FENIX sąsajos gautą apibendrinamąją ataskaitą, įskaitant naujausią EGADP pusmečio ataskaitų informaciją (žr. šių gairių priedo II lentelę) ([44]). Kalbant apie reformas ir investicijas, įtrauktas į MPA 8 lentelę ir MPA 9 lentelę, tekste pateikiamoje informacijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama toms priemonėms, kurios yra naujos politikos priemonės, pradėtos vykdyti po naujausios MPA pateikimo (arba, pirmosios MPA atveju, po vidutinės trukmės laikotarpio plano pateikimo), vengiant kartoti pokyčius, apie kuriuos jau pranešta anksčiau. Kai MPA investicijos ar reformos būklė pažymima kaip „baigta“, „vėluojama“ arba „nebaigta“, tekste turėtų būti pateiktas atskiras bet glaustas paaiškinimas. Be glausto paaiškinimo, MPA tekste reikia pateikti išsamesnę informaciją (apie baigtas, vėluojančias ar nebaigtas reformas ar investicijas, kuriomis grindžiamas pratęsimas), jeigu tokia informacija dar nepateikta per FENIX sąsają, vadovaujantis pirmiau nurodytu metodu, kai duomenys teikiami per „CeSaR“ sąsają.

4.7. *Duomenų teikimas perviršinio disbalanso procedūros atveju*

Jeigu pagal makroekonominio disbalanso procedūrą taikoma perviršinio disbalanso procedūra, MPA turėtų būti pateikiama informacija apie politikos priemonių, kuriomis siekiama mažinti perviršinį disbalansą, įgyvendinimą (MPA 10 lentelė). Pradėjus perviršinio disbalanso procedūrą, peržiūrėtas vidutinės trukmės laikotarpio planas taip pat yra taisomųjų veiksmų planas, numatytas pagal perviršinio disbalanso procedūrą (31 straipsnio 3 dalis). Tame plane turėtų būti nustatytos konkrečios politikos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti perviršinį disbalansą remiantis Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiamas tų priemonių tvarkaraštis. Kiekvienos iš šių priemonių atveju MPA turėtų būti pateikiama informacija apie pažangą, visų pirma padarytą nuo paskutinės MPA pateikimo (arba, pirmosios MPA atveju, po vidutinės trukmės laikotarpio plano pateikimo), ir paaiškinta, ar šios priemonės yra įgyvendinamos, jų įgyvendinimas

([43]) MPA pateikiama informacija neturi poveikio Komisijos atliekamam atitikties konkretiems EGADP reikalavimams vertinimui. Jei MPA pateikiama informacija apie priemonių, kurios jau buvo teigiamai įvertintos pagal EGADP, pokyčius, valstybės narės raginamos informuoti Komisiją apie tokius pokyčius prieš pateikiant MPA.

([44]) Turėtų būti pridedama standartinė iš FENIX sąsajos paimta apibendrinamoji ataskaita, į kurią įtrauktos visos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų reformos ir investicijos (ne tik tos, kurios įtrauktos į vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinius struktūrinius planus).

vėluoja, jos yra baigtos ar nebaigtos įgyvendinti. Kiekvienos baigtos įgyvendinti priemonės atveju MPA tekste turėtų būti pagrindžiama, kodėl valstybė narė mano, kad ši reforma ar investicija baigta įgyvendinti (atsižvelgiant į jos tikslą). Kiekvienos priemonės, kurią vėluojama įgyvendinti arba kuri nebaigta įgyvendinti, atveju MPA tekste turėtų būti paaiškinta, i) kodėl ją vėluojama įgyvendinti arba ji nebaigta įgyvendinti, ii) ar buvo objektyvių aplinkybių, kuriomis galima paaiškinti šį vėlavimą, iii) kokie yra planai panaikinti vėlavimą arba kompensuoti nebaigtas įgyvendinti priemones, taip pat kokie yra atitinkami terminai ir iv) aprašytos visos kitos pastangos, kurių imtasi ir kuriomis pakankamai prisidedama prie probleminės priemonės tikslo įgyvendinimo. Nors MPA būtų pateiktas pažangos įvertinimas, stebėsena ir atitinkamų duomenų teikimas vykdant perviršinio disbalanso procedūrą gali būti atliekami ir ne pagal MPA.

MPA 10 lentelė

Pažanga vykdant reformas ir investicijas, skirtas perviršiniam disbalansui mažinti (taisomųjų veiksmų planas)

		Įgyvendinimo data	Įgyvendinimo būklė
1	A investicija / reforma	20XX X ketv.	Baigta
...	...	...	...
X	X investicija / reforma	20XX X ketv.	Įgyvendinama

4.8. *Pateiktini MPA priedai*

MPA turėtų būti pateikiama pakankamai išsami informacija apie politikos priemonių įgyvendinimą siekiant darnaus vystymosi tikslų, Europos socialinių teisių ramsčio tikslų ir kitų bendrų ES prioritetų ([45])**.** Šią informaciją rekomenduojama pateikti prieduose, tačiau valstybės narės taip pat gali nuspręsti šią informaciją pateikti pačioje MPA. Ši informacija turėtų papildyti pirmiau aptartą informaciją apie reformų ir investicijų įgyvendinimą. Turėtų būti pakankamai išsamiai apžvelgiamas valstybės narės politikos atsakas į pagrindinius užimtumo, švietimo, įgūdžių ir socialinius iššūkius (nurodytus naujausioje šalies ataskaitoje ir bendroje užimtumo ataskaitoje, įskaitant Komisijos atliktą socialinės konvergencijos didėjimo rizikos analizę), kuriuo padedama įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus. Ši apžvalga turėtų būti papildyta informacija, kuri pateikiama šių gairių priedo III lentelėje. Be to, prieduose turėtų būti pateikta pakankamai išsami įgyvendintų valstybių narių NEKSVP investicijų ir reformų apžvalga, suskirstyta pagal penkis energetikos sąjungos aspektus (dekarbonizacija, energijos vartojimo efektyvumas, energetinis saugumas, energijos vidaus rinka, moksliniai tyrimai, inovacijos ir konkurencingumas), ir, jei taikoma, jų (apskaičiuotas) poveikis dekarbonizacijai. Siekiant sumažinti administracinę naštą, šiuose MPA prieduose turėtų būti pateikta kryžminė nuoroda į kas dvejus metus rengiamas NEKSVP pažangos ataskaitas, atsižvelgiant į jų svarbą bendram ES žaliosios ir energetikos pertvarkos prioritetui ir nacionaliniams skaitmeninio dešimtmečio strateginiams veiksmų planams, arba į bet kurį naujesnį dokumentą, kuriame pateikiama informacija apie atitinkamą politiką ir priemones. Šiuose prieduose valstybės narės taip pat raginamos pateikti informaciją apie konkretų klimato politikos priemonių ir priemonių, kurių imtasi siekiant skaitmeninio dešimtmečio tikslų ir uždavinių, prisiimtų vykdant įsipareigojimus pagal vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinius struktūrinius planus, poveikį. Dėl informacijos apie pažangą, padarytą siekiant skaitmeninės pertvarkos, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ji derėtų su Komisijai teikiama informacija apie skaitmeninę pažangą siekiant skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indekso (DESI) tikslų ir vykdant skaitmeninio dešimtmečio stebėseną. Be to, valstybės narės raginamos šiuose prieduose pateikti kryžmines nuorodas į naujausius Komisijai perduotus duomenis apie sanglaudos politikos fondų įgyvendinimą, taip pat pranešti apie pažangą, padarytą šalinant pagrindinius per Europos semestrą išryškėjusius skirtumus.

„CeSaR“ sąsaja ir toliau bus naudojama stebėti, kaip valstybės narės per Europos semestrą įgyvendina KŠSR. MPA priede turėtų būti pateikiama KŠSR įgyvendinimo apibendrinamoji ataskaita, sukuriama naudojantis „CeSaR“ sąsaja (žr. šių gairių priedo I lentelę). Be to, EGADP įgyvendinimo laikotarpiu MPA priede turėtų būti pateikiama iš FENIX gauta apibendrinamoji ataskaita (žr. šių gairių priedo II lentelę).

([45]) Šie prioritetai yra: i) sąžininga žalioji ir skaitmeninė pertvarka, įskaitant derėjimą su Europos klimato teisės aktu; ii) socialinis ir ekonominis atsparumas, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį; iii) energetinis saugumas ir, iv) kai būtina, gynybos pajėgumų stiprinimas.

PRIEDAS

I lentelė

VALSTYBIŲ NARIŲ PATEIKTI DUOMENYS, PAIMTI IŠ „CeSaR“

KŠSR.Metai.Nr.

KŠSR Metai Dalis Nr.: KŠSR tekstas

Priemonės	
1 įrašas	
2 įrašas	
Pastabos	
1 įrašas	
2 įrašas	
Dabartinė padėtis	
1 įrašas	
2 įrašas	

II lentelė

VALSTYBIŲ NARIŲ PATEIKTI DUOMENYS, PAIMTI IŠ FENIX

(atsisiunčiama iš FENIX – pasirinktinai)

KŠSR dalis	Priemonės pavadinimas	Tarpinės / siektinos reikšmės pavadinimas	Įgyvendinimo data (ketvirtis)	FENIX būklė

III lentelė

TEIKIAMI DUOMENYS APIE EUROPOS SOCIALINIŲ TEISIŲ RAMSČIO ĮGYVENDINIMĄ. PAGRINDINĖS PRIEMONĖS IR NUMATOMAS JŲ POVEIKIS

Ramsčio principas	Pagrindinių įgyvendinimo priemonių sąrašas	Numatomas priemonių poveikis (kokybinis ir (arba) kiekybinis)
1. Švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą	1. 2. 3.	
2. Lyčių lygybė	1. 2. 3.	
3. Lygios galimybės	1. 2. 3.	

4. Aktyvus užimtumo rėmimas	1. 2. 3.	
5. Saugus ir lankstus užimtumas	1. 2. 3.	
6. Darbo užmokestis	1. 2. 3.	
7. Informavimas apie įdarbinimo sąlygas ir apsauga atleidimo atveju	1. 2. 3.	
8. Socialinis dialogas ir darbuotojų įtraukimas	1. 2. 3.	
9. Profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra	1. 2. 3.	
10. Sveika, saugi ir pritaikyta darbo aplinka ir duomenų apsauga	1. 2. 3.	
11. Vaikų priežiūra ir parama vaikams	1. 2. 3.	
12. Socialinė apsauga	1. 2. 3.	
13. Bedarbio pašalpos	1. 2. 3.	
14. Minimalios pajamos	1. 2. 3.	
15. Senatvės pajamos ir pensijos	1. 2. 3.	
16. Sveikatos priežiūra	1. 2. 3.	
17. Neįgaliųjų įtrauktis	1. 2. 3.	
18. Ilgalaikė priežiūra	1. 2. 3.	

19. Būstas ir parama benamiams	1. 2. 3.	
20. Galimybė naudotis pagrindinėmis paslaugomis	1. 2. 3.	

IV lentelė

TEIKIAMI DUOMENYS APIE DVT. PAGRINDINIŲ PRIEMONIŲ IR NUMATOMO JŲ POVEIKIO APRAŠYMAS

DVT	Pagrindinių įgyvendinimo priemonių sąrašas	Numatomas priemonių poveikis (kokybinis ir (arba) kiekybinis)
1. Skurdo panaikinimas	1. 2. 3.	
2. Bado panaikinimas	1. 2. 3.	
3. Gera sveikata ir gerovė	1. 2. 3.	
4. Kokybiškas švietimas	1. 2. 3.	
5. Lyčių lygybė	1. 2. 3.	
6. Švarus vanduo ir sanitarija	1. 2. 3.	
7. Įperkama ir švari energija	1. 2. 3.	
8. Deramas darbas ir ekonomikos augimas	1. 2. 3.	
9. Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra	1. 2. 3.	
10. Nelygybės mažinimas	1. 2. 3.	
11. Darnūs miestai ir bendruomenės	1. 2. 3.	
12. Atsakingas vartojimas ir gamyba	1. 2. 3.	

13. Klimato srities veiksmai	1. 2. 3.	
14. Gyvybė vandenyse	1. 2. 3.	
15. Gyvybė sausumoje	1. 2. 3.	
16. Taika, teisingumas ir stiprios institucijos	1. 2. 3.	
17. Partnerystė siekiant tikslų	1. 2. 3.	